

Vetőmag

*A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács
folyóirata*

XV. évfolyam, 2008/2

---

*Felelős szerkesztő:
Hajtun György*

Az új szemléletű hatóság

Egy éve, hogy az agrár-szakhatóságokat – a takarékosabb államigazgatás jegyében – egyetlen szervezetbe, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalba (MgSzH) vonták össze. Az átszervezés érintette a jogelőd OMMI növénytermesztési és kertészeti szakterületét is, mely ma az MgSzH Központ igazgatóságaként működik. A Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóság vezetője, Ertseyne Dr. Peregi Katalin igazgató a beszélgetés kezdetén hangsúlyozta, hogy a sok változás ellenére harmonikus és jó kapcsolatuk megmaradt az ágazat szereplőivel, élvezik az új hivatal-vezetés bizalmát és támogatását is.

♦ *Az uniós csatlakozás jelentősen beleszólt a hatóságok, így az Önök életébe is. A változásokat egyrészt maga a csatlakozás generálta, másrészt a piacgazdaság mozgása is új kihívásokkal szolgált. Igazgató asszony, mi az Ön tapasztalata ezen időszakról?*

– Mielőtt a kérdésre válaszolnék, engedjen meg egy kis kitérőt. A vetőmag ágazatot kiszolgáló hatósági tevékenység tulajdonképpen két nagy részterületre oszlik. Ezt azért említem, mert az uniós csatlakozással e két részterület eltérően változott. Az egyik ág – most a magról szaporítható jelentős szántóföldi és kertészeti fajokról van szó, s nem érintjük a szőlő, a gyümölcs és a dísznövények szakterületét – a növényfajta-elismerés. A másik részterület a vetőmag-ellenőrzés, -minősítés és -forgalmazás feltételeinek hatósági kérdéseit érinti. A csatlakozást követően alapvetően megváltozott a Nemzeti Fajtajegyzék, a nemzeti fajtaelismerés és -regisztráció státusza. Taggá válásunkkal, a jelenleg érvényes uniós jogszabályok szerint, az elismerésre kötelezett fajok esetében a nemzeti rendszerben elismert fajták az elismeréssel egyidejűleg az európai közös katalógus részeivé válnak. Ez azt jelenti, hogy ami a magyar regisztrációs rendszeren keresztül megy, megfelel az előírásoknak, az a továbbiakban Európában bárhol forgalomba hozható.

♦ *Ezzel együtt megmaradt a Nemzeti Fajtajegyzék is...*

– Valóban, de a megfelelés kölcsönös, az európai katalógusban szereplő fajok mindegyike Magyarországon is korlátozás nélkül forgalmazható. Az alapelv ugyanis az, hogy az európai közös katalógusba a nemzeti jegyzékekből lehet felkerülni. Ennek van egy kötelező, a fajták genetikai állapotát mérő DUS (megkülönböztethetőség, egyneműség, állandóság) vizsgálati része, melynek a követelményei egész Európában azonosak, és része az ún. teljesítményvizsgálat, amelynek követelményei az adott régió sajátosságaihoz kötődnek. A hatósági gondolkodásban ez igen komoly változást, egyben szigorítást is hozott. A változások persze már korábban elkezdődtek, hiszen már az 1995/CXXI sz. törvény is előkészítette azt a későbbi, LII. sz. 2003. évi törvényt, amely a növényfajta állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szól, s amely ezeket a kérdéseket szabályozza. Alapvető változás volt az is, hogy a fajtatulajdon, mint szellemi tulajdon más értelmezést nyert, mint korábban. Magyarország aláírta a csatlakozást az ún. UPOV-konvencióhoz, ami a szellemi tulajdon védelmének keretén belül a növényfajta-oltalom kérdéseit rendezi. Ez is feltétele volt az uniós taggá válásunknak. Gyakorlati nyelvre lefordítva mindez azt jelenti, hogy a vizsgálatok szigorúságát, szakmai színvonalát – amely a csatlakozás előtt is magas volt Magyarországon – megtartva sokkal jobban kell dokumentálnunk az eljárásokat, és állandó kapcsolatot kell tartani a brüsszeli illetékes állandó bizottsággal. A fajtaelismerés a szakmai háttéréből adódóan komoly, nagy szakmai hozzáértést igénylő munka, de a megnőtt EU-bürokrácia mindnyájunknak nagy kihívást jelentett. Hadd említsek csak annyit, hogy az európai közös katalógus részét képező fajok és fajták esetében minden egyes változást azonnal jelentenünk kell Brüsszelnek. További változást hozott a fokozatos költségcsökkentési törekvés, amely természetesen a színvonal megtartásának igényével párosult. Ebből következik, hogy kevesebb fajtakísérleti állomást tudunk működtetni úgy, hogy a vizsgálatok biztonságát meg kell hogy tartsuk. Mindez jobb szervezést igényel, a kísérleti gépparkot fel kellett újítanunk, fejleszteni kellett az informatikai eszközöket minden szinten. A nagy értékű, korszerű gépek működtetése regionális átszervezést igényelt. Az igazgatási eljárás részeként ugyan hatósági munkáról beszélünk, de ezt a háttérben végbemenő szervezési, munkaerő-gazdálkodási és koncentrációs, valamint fejlesztési folyamatnak kellett megelőznie, il-

letve folyamatosan támogatnia. Ma úgy látjuk, hogy munkánk eredményt hozott. Egy pozitívumot hadd említsek: a csatlakozás előtt az volt az elképzelés, hogy a Nemzeti Fajtajegyzék elveszti jelentőségét, ha minden fajtát forgalmazhatunk az EU-listáról. Nem így történt. Azon vállalatok, amelyek ma idehaza komoly piaci részesedéssel bírnak, azok itthon is megméretetik a fajtáikat. Kukoricából, repceből, s idén napraforgóból is nőtt a vizsgálatok száma. A kalászosoknál a hazai bejelentők vannak többségben, de itt sem csökkent a munkánk. Ez alapján is nyugodtan állíthatom, hogy Európában a magyar fajtavizsgálatoknak igen jó hírük van.

♦ *Nem azért van-e ez, mert a magyar vizsgálat olcsóbb?*

– Sajnos, nem! A mi áraink – mint lassan minden más terméké – sem maradnak el a külföldiekétől. Sőt, vannak olyan fajok, ahol a nyugati kollégák áraival azonosak a mi áraink.

♦ *Hány állomásuk van most?*

– Öt regionális központi állomásról látjuk el a feladatokat. A hálózaton belül ehhez tartoznak még olyan kihelyezett állomások, ahol csak a területet használjuk, s adott esetben az is előfordul, hogy külső területet veszünk igénybe.

♦ *Három és fél év után azt mondhatjuk, hogy az Önök munkája jelentősen megváltozott, miközben a hatósági tevékenység színvonala is megnőtt.*

– Egyértelműen igaza van. Úgy látom, hogy a fajtabejelentői kör is így ítéli meg, miután az elmúlt másfél évben sok-sok pozitív visszajelzést kaptunk, már az MgSzH megalakulása után is.

♦ *Hogyan élnek meg a piaci szereplők ezt a változást? Szívesen jönnek-e ide, a hatósághoz a vállalkozók?*

– A kérdése kapcsán át kell térnem a vetőmagra, mivel a vetőmagnak kell hordoznia az elismert fajta tulajdonságait, hiszen ezt akarja termelni a gazdálkodó, s így zárul a kör. A fajtabejelentők köre nem sokat változott, bejelentéskor és azt követően a hivatalos szabályok szerint kell a kapcsolatot tartani. Ezen a téren korrekt és igen jó az együttműködés. A vetőmag-ellenőrzés és -minősítés vonatkozásában az igazi piaci szereplők a vetőmagszaporítók, -feldolgozók és -kereskedők, de végül a felhasználó, vagyis a növénytermelő. A vetőmag-minősítés és forgalomba helyezés feltételrendszerében is voltak változások, de az ország vetőmag-exportáló pozíciójából adódóan már 2004 előtt is megvalósult a nemzetközi előírásoknak és követelményeknek szinte a teljes egyenlősítése. A '80-as években már olyan magas

színvonalú vetőmag-szaporítási és -feldolgozási tudás és kapacitás alakult ki Magyarországon, ami biztosította, hogy a mintegy 40 százalékos export megfeleljen a keleti és a nyugati követelményszintnek egyaránt. Magyarország 1978-ban belépett az első OECD vetőmagrendszerbe, és folyamatosan minden szántóföldi rendszernek tagjaivá váltunk. Az OECD-okmányok háttérében lévő minőség, a mögötte lévő szakmai munka már ekvivalens volt az unió egyéb piacainak a minőségével. A gondolkodásunknak már akkor át kellett állnia. Jőmagam a vetőmag szakterületet 1993-tól irányítom, s munkatársaimmal folyamatos fejlesztéseket valósítottunk meg. Bevezettük – gyakorlatilag 1996-tól – a számozott, hiteles okmányként működő, teljes nyomonkövethetőséget biztosító, informatikai háttérrel alapuló címkenyomtatási rendszert, ami megfelelt a legmagasabb európai kívánalmaknak. Ennek következtében hamar lehetővé vált, hogy a legnagyobb vetőmagtermelő, és -feldolgozó vállalatok lehetőséget kapjanak e címkenyomtatási rendszerben való részvételre.

♦ *Mit változtatott ezen a taggá válás?*

– Sokat, ugyanis a csatlakozás előtt a magyar határok – hogy a régi történelmi kifejezést használjam – tulajdonképpen áru-megállító joggal rendelkeztek. Ahogy belépett valamilyen áru az országba, azt ismételt megvizsgálták és ellenőrizték, amiért az importőrnek fizetnie kellett. Amikor a határok megnyíltak, az áruk szabad mozgása ezt a rendszert megszüntette és ez is hozzájárult ahhoz, hogy a hatósági szemlélet megváltozzon. A vetőmag esetében megmaradt a kötelezettség a tovább-szaporításra kerülő ún. biológiai alapoknál annak érdekében, hogy a Magyarországon előállított vetőmagtétel teljes nyomonkövethetőségét biztosíthassuk. A közvetlen árualap esetében – a jogszabályok értelmében a hatóság oldaláról a piacon mozgó tételknél – a szűrőpróbaszerű minőségellenőrzés (itt termelő áru értendő ez alatt) fogyasztóvédelmi szempontból történik. A hazai certifikáció rendszerét teljes jogszabályok szerint működtetjük. A vetőmag-szaporító terület 110 ezer hektár körül stabilizálódott, az összes megtermelt vetőmag mennyisége évente 240 ezer tonna. Az exportirányok és -arányok is megváltoztak, az összes exportunk évek óta 25–30 százalék között mozog. Fő piacunk az EU, a legnagyobb volumenű a hibridkukorica vetőmag. Az elmúlt 2–3 évben problémát jelen-

tett, hogy a hazai kalászos vetőmag felhasználás jelentősen csökkent. Okait nem elemezném, hiszen ezzel a közelmúltban sok fórum foglalkozott, de szakértői vélemények szerint ez már rizikófaktor a hazai gabona minőségnek

♦ *Miért alakult így a felújítás? Miért szoktak le a gazdák a vetőmagvételről?*

– Elsősorban azért, mert ma már nincs támogatás a vetőmag vásárlására. Korábban volt, de az új támogatási rendszer szerint 2005 után csak az igen szűkös nemzeti forrásból kaphattak volna támogatást a

Ertseyne Dr. Peregi Katalin

gazdák a vetőmagvásárláshoz, de erre már nem volt keret. A jó gazdálkodási gyakorlat és a területalapú támogatás pedig nem kötődött semmilyen formában a minőségi vetőmag használatához. Véleményem szerint meg kellene keresni a lehetőséget arra, hogy a minőség minőségi fajtához is kötődjön. Tavaly ősszel megfordult a helyzet, mert miután a gabona ára igen magasba szökött, a gazdák eladták a vetőmagnak szánt terményt is. Ennek következtében a vetőmag ára is olyan magasságokba szökött, amit senki sem várt. Ősszel már szinte lehetetlen volt bizonyos fajtákból őszi búza vetőmagot venni.

♦ *Tudja-e követni a növekvő piaci igényt a hazai termelés?*

– Szerintem igen, már az őszi búzáról kapott jelentések alapján azt látjuk, hogy 10–15 százalékkal több vetőmagcélú őszi gabonavetés történt, mint az előző évben. Reményeink szerint a mennyiség is megmozdul, s helyreáll az a normális felújítási arány, ami egy gabonatermelő országban szükséges. A tavaszi bejelentések még nem érkeztek be, de miután a kukorica vetőmagraktárak kiürültek a gabonaövezetben, biztos, hogy Magyarországon akár 10–15 százalékkal nagyobb vetőmagterületen lehetne hibridet előállítani, ha lenne erre megfelelő kondíciókkal, tudással, izolációs területtel rendelkező vállalkozó, gazdálkodó.

♦ *Mit jelent ez a hatóság szempontjából?*

– Azt nem tudjuk, hogy milyen irányba mozdul el az igény azzal, hogy ismét stratégiai termékké vált az élelmiszer. Jelenleg az cél, hogy a tételes ellenőrzésektől a hatóságok elmozduljanak a rendszerellenőrzés irányába – mind az előállításban, mind pedig a piaci minőségellenőrzés folyamatában. Ehhez bizonyos jogszabályokat át kell tekinteni, ami most brüsszeli irányítással folyamatban van. Az ún. Better Regulation célja a dereguláció a hatósági munkában, de ez nem jelenti azt, hogy az állami felelősségvállalás ne maradjon meg. A felelőségen a hatóságnak osztoznia kell a piac szereplőivel. Az első változások Magyarországon is bekövetkeztek, hiszen egy jogszabály alapján megnyílt a lehetőség arra, hogy a meghatározó növényfajok esetében a megfelelő színvonalon működő vállalatok szántóföldi ellenőrei és laboratóriumai részt vegyenek a vetőmagminősítés folyamatban. Ez átruházott jogkörrel működik. Az első lépéseket 2007-ben már megtettük.

♦ *Milyen a kapcsolatuk a piaci szereplőkkel?*

– Mára letisztult a helyzet, s mondhatom, hogy minden szakmabelivel személyes és jó a kapcsolatunk. Ugyancsak gyümölcsöző a kapcsolatunk a Magyar Növénynevelési Egyesületével és a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanáccsal, mely szervezetek összefogják a piaci szereplőket.

♦ *Csúnya szóval élve, „használgák-e” Önöket?*

– Azt kell mondjam, hogy igen, hiszen erre rá is kényszerülnek. A vetőmagforgalmazás feltétele az unióban ugyanis az, hogy címkét kell a termékre tenni, tehát a rendszerbe mindenképpen be kell lépni. A fajtavizsgálat esetében, aki regisztráltatni akar, annak kötelező a bejelentés, s ettől a pillanattól fogva adott a kapcsolat. Vannak önkéntes kapcsolódási pontok is, mint például az elismert fajtákkal végzett kísérletek, amelyek reményeink szerint most megújulnak. Európában mindenütt folynak posztregisztrációs kísérletek, elsősorban a gazdák informálása érdekében. Magyarországon 2004 előtt tíz évig működött ez a kísérleti rendszer, akkor költségvetési pályázati forrásból finanszíroztuk. Szerencsére tavaly újraindult a kísérlet, s a VSZT támogatásával és szervezésében a vizsgálat pozitív eredménnyel zárult. Reméljük, lesz folytatása és pénz is a kísérletek folytatásához, amelyhez mi a független szakmai háttérrel és tudással biztosítjuk. Az együttműködés színvonalát mutatja, hogy amikor bármelyik ágazati szövetség vagy meghatározó vetőmagvállalat szakmai konzultációt szervez tagjainak vagy termelő partnereinek, minden alkalommal meghívja a hatóság szakembereit is, hogy tartson tájékoztatót az új követelményekről vagy az éppen aktuális változásokról. Ez azt jelzi, hogy kölcsönösen elismerjük és ismerjük egymás munkáját.

Hajtun György

Better Regulation – az EU vetőmag-direktívák felülvizsgálata

A jelenlegi irányelvek bevezetésére a második világháború után került sor és elsődleges célja a mezőgazdaság termelékenységének növelése volt. A magas genetikai potenciállal rendelkező fajták nemesítését, valamint kiváló minőségű vetőmag előállítását tette lehetővé az állami hatóságok által ellenőrzött fajtaregisztráció és vetőmag-minősítés. Az egységesen szabályozott rendszer lehetővé tette ezen kívül az egységes piac megteremtését.

Jelenlegi helyzet

Ma az európai vetőmagiparnak 6,5 milliárd euró éves árbevétele van. A kutatás-fejlesztés igen intenzívnek mondható, hiszen az árbevétel 15%-át kutatás-fejlesztésre fordítják. Az EU 20%-ot képvisel a világ vetőmagpiacán, ezzel a világ legjelentősebb nemesítő és vetőmag-előállító régiója. Az éves export 2,7 milliárd euró, amivel magasan (60%) a világ legnagyobb vetőmag exportőre. Ennek értelmében az EU vetőmag szektorának alapvető érdeke, hogy a jogszabályi környezet elősegítse versenyképességének fenntartását.

- A vetőmagipar jelentős szerepet vállal egyes vidéki térségek gazdaságában és fejlesztésében.
- A termelés növelése már nem kizárólagos cél, a hangsúly olyan területek felé került, mint: jó mezőgazdasági gyakorlat, fenntarthatóság, környezetvédelem, a genetikai sokféleség megőrzése stb.
- A vetőmagipar jelentős változásokon ment keresztül, megerősödött és egyre inkább globalizálódik. A biotechnológia megjelenése, a növénynemesítés folyamatos fejlődése kedvezett a nemzetközi vállalatoknak.
- A legtöbb új nemesítésű fajta növény-fajtaoltalom alatt áll.
- E mellett a szektor egy része, különösen a hagyományos (öntermékenyülő) fajták vetőmagjának előállítása a nemzeti kis- és középvállalkozások (SME) kezében maradt, ami hozzájárul a mezőgazdasági sokféleség megőrzéséhez.
- Alapvető tendencia, hogy a cégek mérettől függetlenül egyre szervezettebbek és minőség-biztosítási rendszerben dolgoznak (akkreditálva vagy akkreditáció nélkül), a korábban jobb minőségű vetőmagot előállítva.
- Az EU fogyasztói egyre nagyobb figyelmet fordítanak a minőségi és biztonságos mezőgazdasági termékek vásárlására.
- A nyomonkövethetőség már a takarmány- és élelmiszer-előállítás minden lépésében

alapkövetelmény, s ez a vetőmaggal kezdődik.

A jelenlegi jogszabályok, intézkedések felülvizsgálata, az adminisztrációs és költséghatások csökkentése a legtöbb tagországban igényként merült fel.

A felülvizsgálat elsősorban a következő direktívákat érinti, de kiterjed egyéb olyan jogszabályokra is, amelyek hatással vannak a vetőmag-előállításra és forgalmazásra:

A Tanács 66/401/EGK irányelve a takarmánynövény-vetőmag forgalmazásáról;

A Tanács 66/402/EGK irányelve a gabona-vetőmagok forgalmazásáról;

A Tanács 2002/54/EK irányelve a répavetőmag forgalmazásáról;

A Tanács 2002/55/EK irányelve a zöldségvetőmagok forgalmazásáról;

A Tanács 2002/56/EK irányelve a vetőburbonya forgalmazásáról;

A Tanács 2002/57/EK irányelve az olaj- és rostonövények vetőmagjának forgalmazásáról;

A Tanács 2002/53/EK irányelve a mezőgazdasági növényfajok közös fajtajegyzékéről.

A helyzetet értékelő uniós konzorcium az alábbi alapvető kérdésekre szeretne választ kapni:

Fajtaregisztráció, -vizsgálatok

- A jelenlegi rendszert milyen mértékig érdemes használni az egyes szántóföldi és zöldségfajok esetében?
- Mik az előnyei és a hátrányai, ha a DUS vizsgálatok közösségi (nemzeti) regionális szinten történnek a hatóságok által, esetleg a nemesítők bevonásával hatósági felügyelet mellett?
- Mik az előnyei és a hátrányai annak, ha egyetlen DUS rendszer létezik a fajtaelismerés és a növény-fajtaoltalom számára?
- Mik az előnyei és a hátrányai annak, ha a gazdasági értékvizsgálat (VCU) feltétele a fajtaelismerésnek? Ha a VCU rendszer megmarad, milyen szinten lenne érdemes folytatni (közösségi, regionális, nemzeti), illetve a nemesítők vagy pedig a hatóságok által?
- Mik az előnyei, vagy hátrányai, ha szélesítjük vagy csökkentjük a VCU vizsgálatokra kötelezett fajok számát?
- Milyen mértékben kell a rendszert adaptálni az új növénynemesítési eljárásokra?

Közösségi Fajtakatalógus

- Mik lennének az előnyei és hátrányai, ha kizárólag a Közösségi Fajtakatalógus létezne és a nemzeti lista csak azoknál a nö-

vényfajknál maradna meg, amelyek nem tartoznak a direktívák hatálya alá?

- Szükség van-e a frissítések számának növelésére?
- Megfelel-e a jelenlegi forma és tartalom?

Vetőmag-minősítés

- Milyen mértékben van szükség a minősítési rendszerre? Mik az előnyei és a hátrányai, ha a rendszer működtetését az előállító cégekre bízjuk, hogy ők feleljenek a termék minőségéért? Van-e lehetőség az átruházott jogkörű minősítés kiterjesztésére egyéb területeken is?
- Az alkalmazott határértékek (azonosság, fajtatisztaság, csíráképesség) mennyire helytállóak?
- Ha a vetőmag-minősítési rendszerre továbbra is szükség van, milyen szinten legyen szabályozva? (Pl. alapkövetelmény, vagy pedig csak egy opcionális extra minőségi követelmény, amelynek alkalmazása a cégekre lenne bízva.)

A Közösségi Növényfajta Hivatal szerepe (CPVO)

- Milyen mértékben szükségszerű a CPVO szerepének kiterjesztése a fajtaelismerésre, DUS vizsgálatokra és fajta elnevezésre, a Közösségi Fajtakatalógus készítésére?
- Mik az előnyei és a hátrányai, és mik lehetnek a hozzáadott értékek, ha a Közösségi Fajtakatalógus készítésének egésze vagy része átkerülne a CPVO-hoz, a tagállamokhoz, esetleg más testülethez?

Mint a fenti összefoglalóból is kiderült, számos lényeges kérdést felölel a felülvizsgálat, amely nagyban meghatározhatja a vetőmag-szektor jövőjét. A hangsúly továbbra is azon van, hogy – a versenyképesség fenntartása mellett – kiváló minőségű vetőmagot állítsanak elő a termelők. Az Európai Vetőmag Szövetség (ESA) belül munkacsoport alakult, mely a tagországok tapasztalatait összesítve megpróbál egységes álláspontot kidolgozni az alapvető kérdésekben. Természetesen az átdolgozott direktívák továbbra is engedni fognak némi rugalmasságot, amely figyelembe veszi az egyes tagországok sajátosságait.

A pozitív eredmény érdekében szükség van az érintett szereplők (jogszabályalkotók, hatóságok, vetőmagcégek) szoros együttműködésére. Mivel a felülvizsgálat a szektor minden szegmensét érinti, a hazai álláspont kialakítása kizárólag a VSZT Termékpálya Bizottságok és a Szekció Bizottságok aktív részvételével lehetséges.

Ruthner Szabolcs

Érdemes Oroszországra figyelni!

A legutóbbi elnökségi ülésen Takács Géza elnök részletes, tartalmas beszámolót tartott egy, a közelmúltban Moszkvában tett látogatásról. Tavaly decemberben a FÁK-országok vetőmag szövetsége tartotta ülését, amelyre a VSZT is meghívást kapott. Az ülésen a magyar delegáció tagjaként részt vett Ertseyné Dr. Pereg Katalin az MgSzH növénytermesztési és kertészeti igazgatója, az ISTA elnöke is. Nagy sikerű, orosz nyelven megtartott előadásában külön és részletesen szolt az ISTA tevékenységéről, valamint a FÁK országok azon teendőiről, amelyekkel az akkreditált ISTA laboratóriumokat tudnak létrehozni.

Ha a múltat felidézük, akkor abból kell kiindulnunk, hogy akkoriban élt egy KGST megállapodás, mely szerint alapvetően Magyarország látja el kukorica vetőmaggal a KGST tagországokat, köztük a Szovjetuniót is. Ez nem csak vetőmagszállítást jelentett, hanem közös nemesítési tevékenységet is, elsősorban az új kukorica hibridek létrehozásának területén. A rendszerváltások és utána a kapcsolatok mélypontra zuhantak ezekkel az országokkal, így Magyarország ezt a piacot gyakorlatilag elvesztette. A '90-es évek közepétől azonban ismét megkezdődött a kapcsolatfelvétel – s itt elsősorban Oroszországra kell gondolni –, aminek eredményeképpen 1997-ben már kisebb mennyiségű vetőmagot szállítottunk az orosz piacra.

A kiszállítás nem volt egyszerű, idézi fel a történeteket az elnök, mivel a régi fajták már nem voltak forgalomban, vagyis a nulláról kellett újraépíteni a piacot. Annál is inkább, mert a volt Szovjetunió utódállamai önállókká váltak, s mindegyik ország (Oroszország, Belorusszia, Ukrajna, Üzbegisztán, Kazahsztán, Azerbajdzsán stb.) elindította a saját fajtaelismerési rendszerét, így minden országban külön-külön kell a fajtákat regisztráltatni. Az első és igazi eredményeket Oroszországban érte el a magyar vetőmag-kereskedelem, hiszen több mint tíz magyar fajtát – martonvásári és szegedi kukoricafajtákról van szó – sikerült regisztráltatni, s az eredmények alapján

elindulhattak a vetőmagszállítások is. Az ideai esztendő kiemelkedőnek számít, mivel több mint 40 ezer zsák vetőmagot exportálunk a tavaszi vetéshez Oroszországba. Ez már jelentős mennyiség, s jelzi, hogy a jövőben is fontos piacunk lehet ez a térség.

Ha az exportot komolyan vesszük, akkor annak anyagi következményeivel is számolnunk kell, hangsúlyozta Takács Géza. Az unió kívüli országokba történő vetőmag-exportra nincs támogatás, azt viszont el kell ismerni, hogy az FVM, személy szerint Gráf József miniszter sokat tett a kapcsolatok építéséért. Az orosz-magyar miniszteri szintű találkozók rendszeresek, amelyekre a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács is rendszeresen kap meghívást. A megbeszéléseken tanácskozási joggal vesz részt a szövetség képviselője, s ez is jelentősen segítette a piacépítést. Mindamelllett fontos lenne, ha anyagi támogatást is kapnának a magyar cégek annak érdekében, hogy az orosz piacon tovább tudjanak fejlődni a kapcsolatok.

A magyar delegáció: Takács Géza, Ertseyné, Dr. Pereg Katalin és Marosi Gábor

Egy elhagyott piacot visszaszerezni kétszer-háromszor akkora energiát igényel, mint ha egy új, szűz piacot kívánnánk meghódítani. Ha egyszer valami abbamaradt, akkor már nem indulhat egyik fél sem tiszta lappal a felmelegített kapcsolatban. Az energia pedig sok-sok pénzbe kerül, hiszen utazni kell, konferenciákon kell részt venni, nem is szólva a piacépítés költségeiről. A megtérülés csak hosszú távon valósulhat meg. A magyar cégek lehetősége óriásinak mondható az orosz piacon, de csak akkor, ha van hozzá elegendő pénze az adott vállalkozásnak. A vetőmag esetében majd 10 évet kellett várni arra, hogy komolyabb mennyiséget vihessünk ki. De eddig csak a költségeket számolták, s csak kevés cég engedheti meg magának ezt a luxust. Hit, bizalom és jó termék kell ahhoz, hogy megfelelő kapcsolatok jöjjenek létre. A VSZT-nek kiemelt szerepe van, hiszen a szövetségnek bizalmat kell keltenie a potenciális vevők-

ben, meg és el kell ismertetnie a magyar nemesítés eredményeit, részt venni minden fórumon, mert csak így alapozhatja meg az érdekképviselést a cégek üzleti tárgyalásait.

Oroszországban ma már minden multinacionális vetőmagcég jelen van. Miután megszűnt a központi árubeszerzés, ennek következtében a személyes kapcsolatok igencsak felértékelődtek. A megfelelő, megbízható üzleti partner felkutatásában is segíteni kíván a szövetség, s ha ez az első, de igen fontos lépés megtörténik, akkor már a cégen, annak erején múlik, hogy meg tud-e jelenni ezen a piacon. Azon a piacon, ahol már szinte mindenki, aki számít, jelen van, így komoly versenyre kell felkészülni. S ez nem egyszerű, de erről szót a piaccgazdaság. Takács Géza szerint nagy baj, hogy elfelejtettünk oroszul, pedig az orosz nyelvtudás ma ugyanolyan fontos, mint az angol, és ma Magyarországon kevesen tanulják ezt a nyelvet. Nem is beszélve a többi FÁK-ország nyelvéről.

Ha az orosz kukorica vetőmagpiacot nézzük, akkor a magyar nemesítésű fajtáknak van jövőjük, hiszen több versenyképes hibrid már ott van a köztermesztésben és igen jól teljesítenek. Az persze alapkérdés, hogy milyen feltételekkel, s milyen áron sikerül a vetőmagüzletet megkötni. Az orosz vevők változatlanul szeretik, kedvelik, elismerik a magyar kukorica vetőmag minőségét is, mivel a legjobb minőségről van szó. Az elnök szerint nem kérdés, hogy ugyanolyan minőséget kell az orosz piacra szállítani, mint bármely más igényes piacra. Az ár viszont nagyon lényeges, mert ott az árak „még” nem európai szinten mozognak.

Oroszországban megindult a mezőgazdaság és a vidék fejlesztése, mivel erős gazdasági fejlődésnek lehetünk szemtanúi. Törekednek az önellátásra, így az import csökkentése elsődleges cél. Takács Géza azt tapasztalta, hogy kiváló saját élelmiszergyártást valósítanak meg, így nem lehet csak a végtermék beszállítására koncentrálni. A magyar cégeknek azt kell felmérniük, hogy mit tudunk az alapanyag-előállításához beszerezni, így például minőségi vetőmagot, vagy korszerű technológiát, s nem utolsósorban szakértelmet. Az orosz partner barátságos, szívesen fogadja a magyart, s nyíltan, őszintén tárgyalnak. Ez jelzés arra, hogy az orosz piaccal sokkal körültekintőbben kell foglalkoznunk, mint eddig. A névjegykártyánkat már letettük, így jók a kilátások, legalábbis a vetőmag területén.

H. Gy.

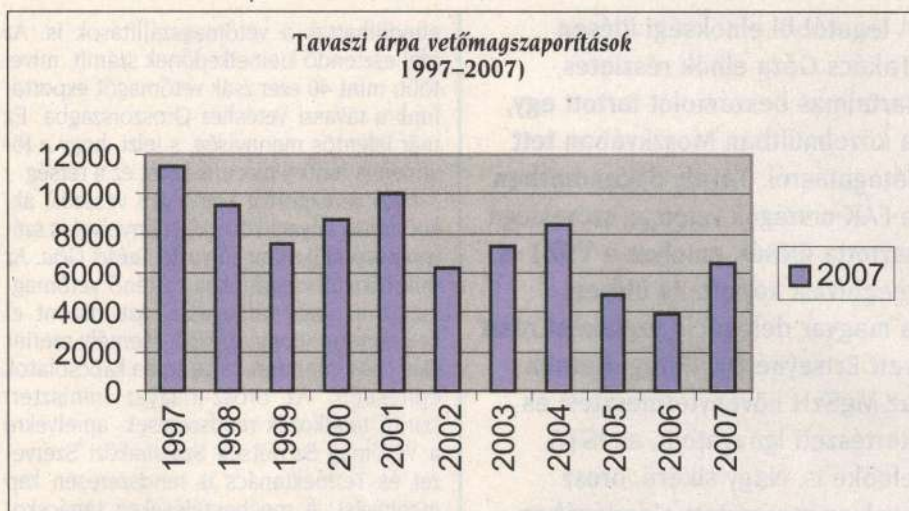
Mi a helyzet a tavaszi kalászos vetőmagnál?

Örömteli, hogy hazánk vetőmag-előállító területeinek az EU csatlakozás óta tapasztalt csökkenése a 2007. évben megállt. Egyrészt köszönhető ez annak, hogy az elmúlt két évben különböző szakmai fórumokon már kiemelt helyet kaptak a fémzárolt vetőmaghasználat vitathatatlan előnyei, valamint annak, hogy a második világháború óta nem volt olyan csekély nagyságú a kalászos fajok vetőmag-szaporító területe, mint a tavalyelőtti évben.

A lecsökkent területek mellett a fémzárolt mennyiségek is messze elmaradtak a megszokottól, így 2007. év tavaszán a korábbi évekről áthúzódó ó-készletekkel együtt is hiányhelyzet állt elő több tavaszi kalászos faj esetén, megmaradt, eladatlan fémzárolt vetőmagkészletek nem maradtak.

Az utóbbi 50 év legkisebb szaporító területének számító 2006. évi 3.907,5 hektáros **tavaszi árpa** terület idén 6.457,5 hektárra nőtt. A növekedés egyik oka a bevezetésben leírtak mellett az volt, hogy jelentősen megnőtt a kereslet a tavaszi árpa vetőmaga iránt 2007. év tavaszán. 2004. év óta először az árutermő terület ismét növekedett, majdnem 18.000 hektárral, mert a magyarországi malátagyárak 2007-ben újra teljes kapacitással dolgoztak és több külföldi cég is végzett tavaszi árpatermelést hazánkban. A tavalyinál nagyobb vetőmagkereslet másik oka az lehet, hogy a 2007. évi vetés időszakában az alkalmas minőségű fémzárolt vetőmag mennyisége mindössze 12.066 tonna volt és ez a korábbi évekhez mérten csekély mennyiség hamar vevőre talált. Az elmúlt időszakkal ellentétben eladatlan készletek nem maradtak. A 2006. évi termés 68 százalékát forgalmazták fémzárolt vetőmagként 2007. év tavaszán, amely érték már megközelíti az EU-csatlakozást megelőző évekbeli átlagot (70 százalék).

A 2002. és 2003. évi aszályos évszakokhoz hasonlóan a 2007. év sem kedvezett a tavaszi kalászos vetőmag-előállításoknak. Az áprilisban lehullott minimális csapadék

(1–10 mm) következtében a később vetetteknél a növényállomány vontatottan és hiányosan kelt. Az áprilisi aszály miatt a korán vetetteknél is jóval elmaradt a bokrosodás mértéke az elmúlt években tapasztaltaktól. A száraz tavasz jelentős mértékben csökkentette a kijuttatott műtrágya hatékonyságát, a növények korán kalászoltak, kis növénymagasság (20–30 cm) mellett. A kiritkult, kiegyenlített állományokban erőteljes volt a vadzab fajok elterjedése is. A meleg évszakt egyetlen pozitívuma, hogy a különböző gombabetegségek nem tudtak felszaporodni az állományok-

ban. Fel kell hívni azonban a figyelmet, hogy az őszi árpa mellett a tavaszi árpa vetésekben is nagyobb számban találtunk az utóbbi két évben árpa-porüszöggel fertőzött kalászosokat, azonban ezen betegség terjedése szakszerűen elvégzett csávázással megszüntethető.

A kedvezőtlen időjárásnak köszönhetően idén a kizárt területek aránya nőtt a tavalyi évhez képest. Az alkalmas minősítés 73,9 ha-on Vas, Borsod és Jász-Nagykun-Szolnok megyében fejletlenség miatt és 53,4 hektáron gyomosság (vadzab fajok) miatt lehetetlenült el. A jövőben nagyobb

1. táblázat

A 2007. évi szántóföldi ellenőrzésben részesített tavaszi árpa terület

Megye	Szemlélt terület, ha	Alkalmas terület, ha	Termésátlag, kg/ha
1. Bács-Kiskun	100,00	100,00	2.776
2. Baranya	203,00	203,00	3.440
3. Békés	385,74	385,74	4.520
4. Borsod	1178,14	1099,14	2.925
5. Csongrád	288,27	288,27	3.870
6. Fejér	502,78	501,58	3.295
7. Győr-Moson-Sopron	745,23	740,23	3.647
8. Hajdú-Bihar	10,00	10,00	2.600
9. Heves	84,32	84,32	2.810
10. Jász-Nagykun-Szolnok	327,93	314,63	3.382
11. Komárom-Esztergom	400,35	400,35	3.154
12. Nógrád	41,07	28,86	2.980
13. Pest	298,43	298,43	2.853
14. Somogy	108,02	108,02	3.581
15. Tolna	129,50	129,50	3.851
16. Vas	640,39	623,79	3.432
17. Veszprém	893,61	893,61	2.728
18. Zala	120,77	120,77	2.800
Összesen:	6.457,60	6.330,20	3.275

gondot kell fordítani ezen fajok irtására, mert fémzáróláskor nem fordulhatnak elő a vetőmagtélételekben és a vadzab tartalmú tételek engedélyezésben sem részesíthetők.

A 2006. évihez képest 24 százalékkal csökkent a termésátlag, 3.277 kg/ha volt. Ez az utóbbi 10 év negatív rekordjának számít. Utoljára ennél alacsonyabb termésátlagot az utóbbi húsz évben csak 1993-ban regisztráltunk, abban az évben a hozam nem érte el a 3 tonnát hektáronként. A három tonnás hektáronkénti átlagot el nem érő megyék a következők: Bács-Kiskun, Borsod, Hajdú-Bihar, Heves, Nógrád, Veszprém és Vas megyék.

A 6.630 ha alkalmas minősítésű területen 20.742 tonna termést takarítottak be, ami 3.936 tonnával több, mint 2006-ban.

A tavaszi árpa vetőmag-szaporításokban a Nemzeti Fajtajegyzéken szereplő 54 fajtából 368 táblán csak 21 fajtát szaporítottak. Ezen kívül 6 fajtát szaporítottak a Községi Fajtakatalógus fajtáiból. Az első 6 fajta adja a szaporító terület döntő hányadát (80,5 százalék). A megváltozott sör- és ipari igényeket jól tükrözi a nagyobb fluktuáció a fajták között. Az Ebson, Prestige, Sylphide és Malz sörárpa fajták előretörése miatt kikerültek az első tizenkettő fajta közül az Elisa, Tactic, Tunica és Nitran fajták. Kimondottan takarmányárpanak minősített fajta már nem található az elterjedtebb 12 fajta között.

2008. február elejéig az elmúlt év ilyen időszakában zárt mennyiségnél közel 2.000 tonnával többet fémzároltunk, 8.530 tonna mennyiségben, amelyből mindösszesen 36 tonna részesült magas idegenmag-tartalom miatt alkalmatlan minősítésben. A várakozással ellentétben az áthullással sem volt nagyobb probléma, köszönhetően annak, hogy a ritkább állományokban a májusi és júniusi esők még segítettek a szemkitelődésben. Egyes fajtáknál, és főleg a Dunántúlon, a kiesési veszteség azonban meghaladta az átlagos értékeket.

Amennyiben a kereslet hasonló mértékű lesz továbbra is és végre az időjárás is vetésre kedvező lesz márciusban, akkor egyes keresettebb sörárpa fajták esetén vetőmaghiány alakulhat ki. A várható fémzáró mennyiség 15.000–16.000 tonna körül alakulhat, figyelembe véve, hogy az előző évekről áthúzódó ó-készlet nem éri el az 500 tonnát.

A kalászos növények közül a tavalyelőtti évhez képest a **tavaszi búza** mutatta fel a legnagyobb területnövekedést. A 2007. évi szaporító terület több mint a duplája a tavalyi szemleterületnek. Az utóbbi tíz évben csak 1999-ben volt nagyobb a vetőmag-előállító terület, amikor az őszi vetések kiesése miatt elterjedőben volt a faj. A növekedés egyik oka, hogy a többi kalászos

2. táblázat

Tavaszi árpa fajtaarányok a szemlélt alkalmas minősítésű szaporító területek alapján

2007. év	2006. év	2005. év	Fajta	2005. %	2006. %	2007. %
1.	1.	4.	Scarlett	18,1	32,0	28,2
2.	2.	2.	Pasadena	23,3	20,9	18,1
3.	3.	1.	Jubilant	24,8	16,5	15,4
4.	4.	7.	Xanadu	1,7	7,8	10,5
5.	6.	13.	Jersey	0,6	3,4	4,5
6.	–	5.	Ebson	2,5	–	3,8
7.	7.	9.	Kompakt	1,1	2,8	3,3
8.	5.	10.	Annabell	0,9	4,6	3,3
9.	17.	–	Prestige	–	0,4	2,9
10.	22.	–	Sylphide	–	0,3	1,9
11.	–	–	Malz	–	–	1,7
12.	11.	19.	Mandolina	0,3	0,8	1,4

3. táblázat

Tavaszi gabonafélék biovetőmag-előállításai (2007)

Faj	Fajták száma (db)	Szemlélt terület (ha)	Ebből alkalmas terület (ha)	Termésátlag (kg/ha)	Betakarított nyers termés (t)
Csupasz zab	2	15,6	15,6	1.378,0	21,5
Köles	1	2,9	0	0	0
Rizs	2	6,2	6,2	3.919,3	24,3
Tavaszi búza	1	8,5	8,5	4.200,0	35,7
Tavaszi zab	2	20,5	20,5	2.048,7	42,0

4. táblázat

Tavaszi gabonafélék biovetőmagjának fémzárólt mennyisége (2007)

Faj	Tétel (db)	Fémzárólt mennyiség (kg)	Ebből alkalmatlan (db)	Ebből export (db)
Csupasz zab	1	3 420*	–	–
Köles	2	16 300*	–	–
*2006-ban termelt vetőmag				

fajjal ellentétben ezen faj vetőmagja iránt a kereslet nem csökkent az Európai Unió csatlakozásunk óta, egyes régiókban állandó az igény ezen faj iránt. Hozzájárult a területnövekedéshez az is, hogy egyre több fajta kerül a köztermesztésbe.

A 2006. évi szaporító területnél 514 hektárral több, 848,1 hektár szemlélt területből Győr-Moson-Sopron megyében 2,3 hektár általános kultúrállapot, 0,7 ha fejletlenség és 5,8 ha vadzab fajok miatt kapott alkalmatlan minősítést.

Hét államilag elismert fajta és 1, az EU Közös Fajtakatalógusában található fajta szerepelt a vetőmag-szaporításokban. A legnagyobb területen szaporított fajta a kiváló minőségű Lona, 42,0 százalékos részesedéssel, második a Nadro fajta 22,3 százalékkal és harmadik a Corso

fajta 18,9 százalékkal. A termésátlag közel megfelelő a tavalyi évhez képest: 2.185 kg/ha. A megelőző évinél 490 tonnával több, 1.833,8 tonna termést takarítottak be.

A 2007. évi vetéshez 1.126,5 tonna alkalmas és engedélyes minősítésű vetőmagmennyiség állt rendelkezésre. 70 százalékos fémzárólt mennyiség/ténytermés mutatóval számolva 1.200–1.300 tonna fémzárólt várható az idei vetéshez, amely kielégítheti az igényeket 2008. év tavaszán. Ez év februárjáig 563 tonna mennyiséget fémzáróltak, ami alkalmas minősítést kapott.

Az előző évi 18 ha-ral szemben 2007-ben mindösszesen 37,9 hektáron, 4 táblán történt **tavaszi durum búza** vetőmag-szaporítás, amelyből Győr-Moson-Sopron

megyében 8,8 ha szaporítás fejletlenség miatt alkalmatlan minősítést kapott. A német nemesítésű, 2002-ben állami elismerést kapott Durabon (86,3 százalék) és a francia Multidur (13,7 százalék) fajtát szaporították.

A szaporító területről 67,5 tonna termést takarítottak be, ami 3.514 kg/ha átlagtermést jelent. Ez utóbbi mutatószám közel 33 százalékos csökkenést mutat a 2006-os évhez képest.

A 2007. évi vetéshez 40 tonna vetőmagot terjesztettek elő fémzárásra, 2008. év tavaszán hasonló nagyságú fémzárás várható. A cikk írásának időpontjáig tavaszi durum fémzárás nem történt.

A 2004. év óta tartó **tavaszi tritikále** területnövekedés tovább folytatódott 2007-ben. Közel 11 százalékkal nőtt a szaporító terület (64,9 ha), ami alkalmas minősítést kapott. Az előállításokban a Gabo (13,3 százalék) és a Wanad (86,7 százalék) fajták szerepeltek.

Az alacsony termésátlag miatt a 2006-osnál 34 tonnával kevesebb, 175,3 tonna termést takarítottak be, ami 2.701 kg/ha átlagtermésnek felel meg (2006: 3.584 kg/ha).

2007. év tavaszán 149 tonna szabványos minősítésű vetőmag áll rendelkezésre. A faj vetőmagja iránt megnyilvánuló nagyobb kereslet miatt akár 120-130 tonna fémzárása is várható 2008. év tavaszán. 2008. február 14-ig 86 tonna vetőmagot terjesztettek elő fémzárásra, ami alkalmas minősítést kapott.

A fémzárolt vetőmaghasználatot támogató jogszabályok hiánya, valamint a lecsökkent állatállomány miatt 2006. évre drasztikusan lecsökkent a **tavaszi zab** szaporító területe (445,7 ha). Ez azt eredményezte, hogy 2007. év tavaszán hiány volt vetőmagból. Ennek hatására a vetőmag-előállítók 2004. év óta először növelték szaporító területeiket és ezek összterülete 2007. évben majdnem elérte az 1.000 hektárt. A 988,5 hektár szemlélt területből 11,2 ha kapott alkalmatlan minősítést fejletlenség miatt Vas és Fejér megyékben. A 977,3 hektár alkalmas minősítésű szaporításban 12 államilag elismert, 2 db európai uniós fajta és 1 fajtajelölt szerepelt 108 táblán. Az első 7 fajta sorrendje, melyek a szaporító terület 85 százalékát adják, a következők: GK Pillangó 20,5 százalék, Lota 15,6 százalék, Triton 12,2 százalék, Kwant 10,6 százalék, Diakon 10,6 százalék, Mv Pehely 8,2 százalék, és GK Iringó 7,0 százalék. A tényleges termés a 2006. évi 4.627,2 tonnával szemben tavaly 2.154,2 tonna volt, 2.204 kg/ha-os átlagtermés mellett. Ilyen alacsony termésátlag utoljára a hasonlóan aszályos 2003. évben volt (1.659 kg/ha).

Homoki zab szemléje

A 2007. évi vetéshez 1.385 tonna alkalmas minősítésű vetőmag állt a termelők rendelkezésére. Jelenleg a kereslet nagy a tavaszi zab vetőmagra, érdemes volt a zab-termesztőknek korán megvenni a vetőmagot. Mindösszesen 348 tonnát fémzáraltunk 2007. év második félévében, mely alkalmas minősítést kapott. Az aszály miatti magasabb áthullási veszteséggel kalkulálva 1.300–1.400 tonna vetőmag fémzárása várható a 2008. évi vetéshez.

Jelentős mértékben nőtt a **csupasz zab vetésterülete**. A 2006. évi 3(!) hektárral szemben a vetőmag-szaporító terület 2007-ben 83,9 ha volt, amiből Heves megyében gyomosság miatt alkalmatlan minősítést kapott 45,7 ha. Az előállításokban 2 államilag elismert és 2, a Községi Fajtakatalógusban szereplő fajta szerepelt. Az alapvetően étkezési célra nemesített faj jobb elterjedését akadályozza a feldolgozó üzemek hiánya Magyarországon, valamint a fémzárolt vetőmag kihozatala is elmarad a pelyvás zabétól.

Tavaly 82 tonna termést takarítottak be, ami a megelőző évi 5.100 kg/ha-ral szemben 2.150 kg/ha átlagtermésnek felel meg. 2007. év tavaszára belföldi felhasználásra előterjesztett tételek mennyisége 3,4 tonna volt. 40–60 tonna fémzárás a várható 2008. tavaszán. 2007. év második félévében fémzárásra nem került sor.

Magyarországon idén először került szaporításra a **homoki zab**, más néven fekete zab (*Avena strigosa* L.). A Bakony lej-

tőin öröm volt szemlézni az idei évjáratban szokatlanul – más kalászosokat nem jellemző – magas növényállományt (1. kép), azonban a termése kis ezermagtömege miatt jóval elmarad a tavaszi és őszi zabétól is. 6,7 ha szemlélt alkalmas minősítésű területről 5,4 tonna termést takarítottak be 819 kg/ha termésátlag mellett Veszprém és Győr-Moson-Sopron megyékben. Német nemesítésű fajta került szaporításra. Ez-ideig fémzárásra nem került sor.

A 2005. év óta tartó **rizs** területnövekedés, ha kismértékben is, de tovább folytatódott 2007. évben. A 2006. évi 82,7 hektáros szaporító terület 85,3 hektárra növekedett. A szemlélt területből 32 hektár kapott alkalmatlan minősítést fajtakevertség miatt. A korábban 200 hektáros szaporítási terület nagyságát is meghaladó rizs vetőmag-előállítási kedv azért csökkent le az utóbbi években, mert az áruízis alacsony értékesítési lehetőségei miatt, a költség-takarékosság jegyében, a rizstermelők nagy része magas szaporítási fokú vetőmagot vásárol (szuperelit, elit) és saját igénye szerint szaporítja tovább a hivatalos ellenőrzés kihagyásával. II. szaporítási fokú vetésbejelentéseket például az utóbbi két évben egyáltalán nem regisztráltunk.

Kilenc államilag elismert fajtát állítottak elő. A legnagyobb területen szaporított 4 fajta adja az alkalmas minősítésű előállítások 85,0 százalékát: a Janka (51,5 százalék), az M-488 (22,7 százalék), a Dáma (5,6 százalék) és a Risabell (5,6 száza-

lék). Az átlagtermés, a tavaszi kalászosokkal szemben, csak kevéssé csökkent, 75 kg/ha-val kevesebb a 2006. évinél: 4.553 kg/ha, mert árasztásos technológiával ki-védtek a nyári aszály kártételeit, valamint a csapadékmentes őszi időjárás miatt nem volt termésvesztés a betakarítás időszakában. A tavalyelőtti 234,6 tonnával szemben 2007-ben 242,7 tonna termést takarítottak be.

A 2007. évi vetéshez 28 tonnát fémzároltak, ami alkalmas minősítést kapott. I. és II. fokú vetőmag fémzárására nem került sor. A 2007. év második felében rizs vetőmagtétel fémzárására nem került sor.

Az elmúlt három évhez hasonlóan tovább csökkent a **köles** vetőmag-előállító területe 2007-ben. A tavalyi 73,8 ha szaporító területtel szemben 67,8 ha-on folyt vetőmag-előállítás kölesből. A csökkenést azzal magyarázhatjuk, hogy hazánk uniós csatlakozásunk óta a köles és pohánka vetőmagját nem kötelező minősíteni forgalomba hozatal előtt. A nemesítők és fajtafenntartók már a magasabb szaporulati fokú, szuperelit és elit tételeket forgalmazzák a termelők felé, akik hivatalos ellenőrzés nélkül szaporítják tovább a vetőmagot saját vetésre vagy általuk végzett forgalmazásra. Jász-Nagykun-Szolnok megyében gyomosság (muhar fajok) és aszálykár miatt alkalmatlan minősítést kapott 2,9 és 2,2 hektár. Hat fajtát szaporítottak 11 táblán. Alkalmas minősítésű szaporítási nagyságuk szerint: Fertődi 2 (45,2 százalék), GKT Piroska (19,1 százalék), Lovászpatonai (15,9 százalék), Maxi (12,3 százalék) és Rumenka (7,2 százalék). Az átlagos táblanagyság 6,2 ha volt.

Az átlagtermés nem érte el a másfél tonnát hektáronként: 1.401 kg/ha. 2007-ben felére csökkent a termésmennyiség a tavalyi évhez képest, 88,1 tonna volt. Kölesből 2007. évi vetésre 46,6 tonnát fémzároltunk, mely alkalmas minősítést kapott. 2007 év második felében fémzárásra nem került sor.

Kettő államilag elismert (Hajnalka, Oberon) és egy Közösségi Fajtakatalógusban szereplő **pohánka** fajta 62,8 ha-os szaporítását szemléltük 2007-ben, ami alkalmas minősítést kapott (2006-ban még 141,7 ha volt!). Az 5 vetőmag-előállító tábla 1.073 kg/ha-os átlagtermést ért el, ami 72 kg/ha-ral kevesebb, mint tavaly. A 2007. évi vetésre, belföldre a megelőző évben vetésre zárt 37,94 tonnával szemben mindösszesen 11,3 tonnát fémzároltunk, ami alkalmas minősítésben részesült. Ezen kívül OECD exportra zártunk 20 tonnát. 2007. év második felében pohánka vetőmagot nem fémzároltunk.

Benke Zoltán

témavezető

Vetőmagszaporítási Osztály
MgSzH Központ

Szemelvények az ISF hírleveléből

Bernard Le Buanec ebben az évben átadta helyét **Marcel Bruins**nak. Le Buane c úr hosszú éveken át kiváló munkát végzett a titkárság igazgatójaként. A vetőmagszakma kiemelkedő alakja, munkáját mindig is tapasztalat, a szektor versenyképességére való törekvés és intelligencia jellemezték. **Életművének elismeréseképpen az októberi UPOV-találkozón átadták neki az UPOV Aranymedált.**

Deon van Rooyennenek ISF elnök megállapította, hogy az előző év eredményes volt a vetőmagszektor számára, hiszen a mezőgazdaság egyre nagyobb szerepet tölt be a világ gazdaságában. A mezőgazdaságot ma már nem nagyon értékeli le senki, hiszen ez a szektor képes lehet az emberiség olyan nagy kihívásait megoldani, mint az élelmiszerbiztonság, a megújuló energiák, valamint a környezetvédelem egyes kérdései. Ennek következtében a mezőgazdaság egyre növekvő befolyással van a nemzetközi cégekre és a világpiacra is. 2007-ben alacsony volt az élelmiszer-túlermelés és ezzel párhuzamosan nőtt a kereslet a gabonára és az olajos magvakra, mint ipari nyersanyagokra.

Az elmúlt években a kukorica ára több mint a duplájára nőtt, ami az élelmiszerárakban is emelkedést okozott. Lehet vitatkozni, hogy mi a fontosabb, az élelmiszerellátás vagy a bioüzemanyag, azonban azt világosan látni kell, hogy a világ népességének növekvő igényei, a gazdasági növekedés, valamint a komoly környezetvédelmi aggályoknak köszönhetően tovább fog növekedni az ipari célú felhasználás. A vetőmag ágazatnak az a fő feladata, hogy olyan fajtákat állítson elő, melyek kielégítik a takarmánygyártás, az élelmiszeripar és a bioüzemanyag-ipar igényeit és mindemellett ötvözik a hagyományos növénytermesztés és a biotechnológia előnyeit. Ezáltal a gazdálkodók ugyanazon, vagy akár kisebb területen is nagyobb termést érhetnek el és kielégíthetik a végső felhasználók növekvő speciális igényeit. Adott a lehetőség olyan alkalmazkodóképes fajták előállítására is, melyek olyan térségekben is megteremnek, ahol elődeik nem. Változó időket élünk, nemzeti, regionális és nemzetközi szinten rengeteg szervezet van, melyek a fejlődés irányait kutatják, mutatják be. Egyetlen cég vagy ország sem engedheti meg magának, hogy elzárja magát a nemzetközi események és fejlesztések elől. Az ISF is egy ilyen nemzetközi szervezet, mely a vetőmagszakmáért van. Az elnök reményét fejezte ki, hogy minél többen csatlakoznak ehhez a szervezethez.

A továbbiakban a különböző bizottságok munkáját mutatták be:

A **Kereskedelmi bizottság** (TARC) a speciális vetőmag-kereskedelmi szabályozást vizsgálta főül. Két javaslatot tett, az olajos és rostonövények, kalászosok, hüvelyesek, valamint a kukorica és a cirokfélék speciális szabályait egyesítené, szántóföldi növények címszó alatt. A takarmány- és gyepnövények fejezetben lennének utalások egyéb hasonló felhasználású növényekre is.

A **Fenntartható mezőgazdaság bizottság** (SAC) nagy figyelmet szentelt a „Genetikai erőforrásokhoz való hozzáférés és azok igazságos megosztása” című programnak, valamint a FAO által kezdeményezett „Anyagátadási szerződés” (Material Transfer Agreement) kivitelezésének. A vetőmagipar területén tovább folynak a tárgyalások a Biológiai Sokféleség Egyezményről (Convention of Biological Diversity – CBD), illetve a genetikai erőforrások eredetéről. A CBD rendelkezésének megfelelően még további finomítások szükségesek a genetikai erőforrások önkéntes információcseréjével (Prior Informed Consent) kapcsolatban. A SAC álláspontja szerint az élelmezésben és mezőgazdaságban használatos fajok a növényi genetikai erőforrásokról szóló nemzetközi szerződésben egy csoportba kellene hogy kerüljenek. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor azal a kéréssel fordulnának a CBD-hez, hogy az hozzon létre egy speciális, „standard anyagátadási szerződést” (SMTA) az agráriumra. A SAC kidolgozott egy anyagot, melyben érvekkel támasztja alá ennek szükségességét.

A **Szellemi tulajdon bizottság** (IPC) munkája nagyon fontos a vetőmagipar szereplőinek. A növénytermesztés területén a fejlesztések gyors ütemben zajlanak, az IPC-re sok feladat hárul. Egyetértettek a növénytermesztési alapelvekben, megvitatották a lehetséges szabadalmakat, meghallgatták az angol perje származásáról és a hibrid paradicsom szülői vonalairól szóló kutatások eredményeit.

A **Nemesítők bizottsága** három dokumentumot tárgyalt, melyek az ISF-tagok figyelmére is számot tarthatnak: a hibridek védelméről, a növénynemesítők jogainak elismeréséről, és az SMTA magyarázatáról. A dokumentumok elérhetőek a Titkárságon.

folytatás a 13. oldalon

Múlt évi tapasztalatok a kukorica vetőmag-szaporításról

A kukorica vetőmag-előállító területe, hasonlóan a kalászosokéhoz, 2004. év óta csökkenő tendenciát mutatott (1. sz. ábra). A 2004. évi 28.287,5 hektár szaporító terület 2005-ben 25.596,7 ha-ra csökkent, 2006-ban pedig már csak 19.491,2 hektár kukorica vetőmag-előállító terület került szántóföldi ellenőrzésre és minősítésre.

A nagymértékű csökkenés egyik oka, hogy az elmúlt évek (2004, 2005) kukoricára kedvező időjárása kiemelkedő terméseket eredményezett egész Európában. Nagy készletek halmozódtak fel árukukoricából és vetőmagból is.

A kukorica árutermő területe kissé visszaesett, az igény kukorica vetőmagra lecsökkent, így jelentősebb eladatlan készlet halmozódott fel a vetőmag-előállítóknál. Másik oka, hogy cégfúzió miatt az abban résztvevő egyik nagy vetőmag-előállítói múlttal rendelkező nemesítő cég fajtáinak

szaporítása megszűnt Magyarországon. A 2004. év óta tartó területcsökkenés 2007-ben megállt, köszönhetően annak, hogy az elmúlt években felhalmozódott nagy mennyiségű eladatlan kukorica vetőmagkészletek elfogytak egész Európában. A szaporító terület 17 százalékkal nőtt az előző évhez képest. A 22.850,7 hektáros szemlélt terület még így is az utóbbi 10 év harmadik legkisebb területének számít, csak 1997-ben és 2006-ban volt ennél kisebb a kukorica vetőmag-előállító terület.

Időjárás és minősítések

A betakarítási szezont leszámítva 2007 időjárása a hibridkukorica vetőmag-előállítások tekintetében rendkívül kedvezőtlenül alakult. Az elmúlt évekkel ellentétben a 2006/2007. évi tenyészidőszakot a csapadékhiány jellemezte. A száraz és meleg tél után tavasszal április végéig minimális csapadék hullott. Mindez a talajok vízpótló feltöltésének

1. kép: Hiányosan termékenyült cső

2. kép: Különböző termékenyülések

elmaradását eredményezte. Ezt követően a tavaszi és nyári periódusban a sokéves átlagtól eltérően magasabb volt az átlaghőmérséklet, ami június végétől július végéig igen komoly csapadékhiánnyal párosult. Ez az aszály, főleg a közép- és késői érésű fajták fővirágzási periódusában, megtermékenyülési hiányt okozott. Egyrészt a pollen sérült a hőségnapok alatt, másrészt a bibe beszáradása következett be túlságosan korán a virágpor megjelenése előtt. A termékenyülés hiánya miatti kizárások zöme (56,2 százalék) az öntözetlen vetőmag-előállító területeken következett be Fejér, Nógrád, Dél-Dunántúli megyékben (1. és 2. kép). Egyedül Fejér megyében 349 hektár kapott alkalmatlan minősítést, ahol nem volt ritka eset, hogy még bibét sem tudott fejleszteni a növény. Ezen kívül ebben az évjáratban döntő, termést befolyásoló szerepet játszott az öntözési lehetőségnek nemcsak a megléte, hanem az öntözés gyakorisága és a kijuttatott mennyiség is. Rosszul járt azon termelő, aki az öntözési kapacitását nem

használta ki teljes mértékben és spórolni próbált a költségein.

A száraz időjárás miatt több héttel előre jött a virágzási időszak, valamint a fajta, függetlenül éréscsoporti besorolásaitól, szinte egyidőben virágoztak. Ez több vetőmag-előállítónál munkaszervezési problémákhoz vezetett a címerezés vonatkozásában több táblarész azért került kizárára, mert nem sikerült elvégezni még a főcímezési munkálatokat sem. Nemcsak nekünk, szemlélő felügyelőknek okoz problémát a 2–3 méteres magasságú kukorica állomány, hanem a címerezőknek is. Több helyen a közel 50 fokos meleg és a szinte elérhetetlen címerek miatt a címerező munkások nem voltak képesek elvégezni feladatukat.

Több táblán „tűzoltási” céllal bevették a címerező gépeket, melyeknél nagyon fontos a pontos gépbeállítás, mert a vágási magasság rossz beállítása termés-csökkenéshez vezethet (3. kép). Valamint nem hagyható ki a gép munkájának alapos kézi utóellenőrzése sem, főleg olyan állományokban, ahol a növénymagasság nem kiegyenlített.

Összegezve, a szántóföldi ellenőrzés és minősítés során alkalmas minősítést

3. kép: Rosszul beállított címerező gép munkája

kapott 21.973 ha. Az alkalmatlan minősítésű kizárt terület aránya az előző évi 0,5 százalékkal szemben 3,8 százalékkal (877,7

ha) volt. A meghatározó kizárási – alkalmatlansági – okok a termékenyülés hiánya (66,5 százalékkal), elemi kár (24,5 százalékkal) és a címerezési, sterilitási hiba (9,0 százalékkal) voltak (2. ábra).

Kártevők éve

Az enyhe és száraz tél kevésbé tizedelte meg a kártevők áttelelő nemzedékeit, rendkívül nagy számú károsító populáció jelent meg idén a vetőmag-szaporításokban. Tavasz végén a vetésekben nagyobb kárt okozott, főleg a dunántúli megyékben a vetési bagolylepke hernyója (más néven: mocskospajor). A fiatal hernyók június elejétől károsítanak, berágják magukat a talajfelszín felett pár milliméterrel a szárbába, annak belsejét fogyasztják, az így károsított növény elpusztul. Mindig a legzsebbe kukoricát fogyasztják, ezért az árutermesztésnél később vetett hibrid-előállításokban veszélyesebb volt a kártétel. Az aszály miatt gyenge zöldtömeget adó és hamar felszáradó kalászos állományokat elhagyva gyakrabban károsított idén a vetésfehérítő is a kukoricában.

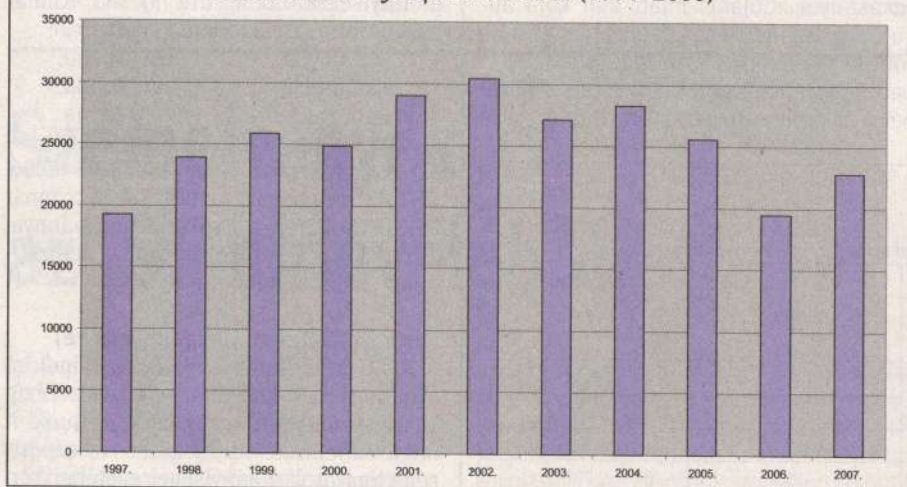
A komplex (talajfertőtlenítés + többszöri állománykezelések) védekezésnek köszönhetően nagyobb kukoricabogár- és -lárvakártétel a vetőmag-szaporításokban nem jelentkezett annak ellenére, hogy ez évben az enyhe tél miatt nőtt ezen károsító populációja is. Sajnálatos módon a hatalmas távolságokat megtevő imágók miatt a nem kukorica előveteményű szaporításokban is fel kell készülni a védekezésre.

Terméseredmények

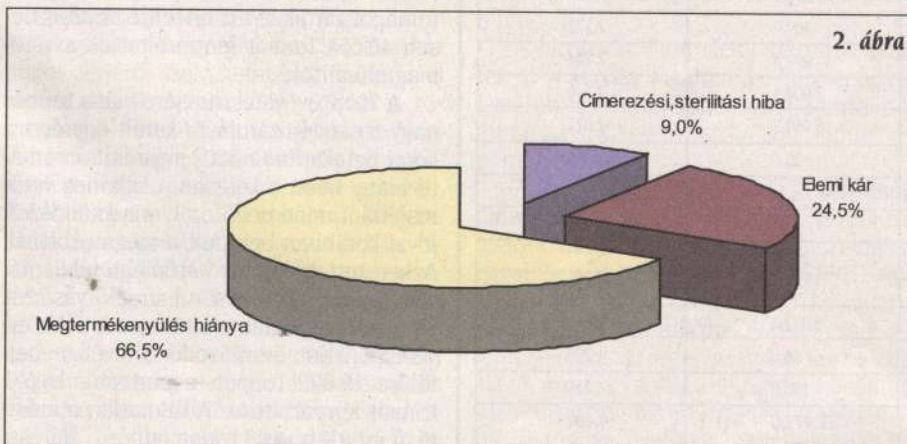
Az alkalmas minősítésben részesített vetőmag-előállító területről a tavalyi ered-

Kukorica vetőmag-szaporítási terület (1997–2000)

1. ábra

2. ábra

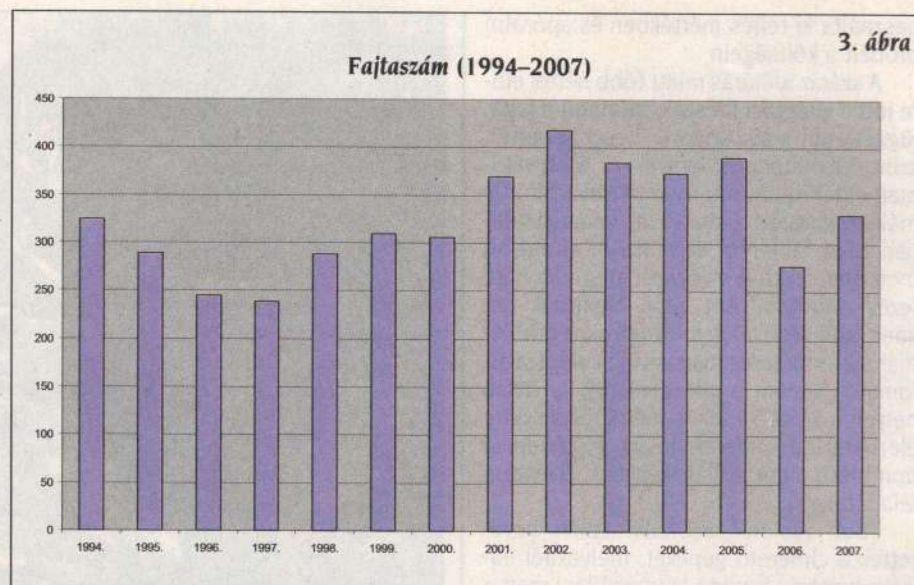

ménynél 7.863 tonnával kevesebb, 47.075 tonna tényleges kukorica vetőmagtermést (májusi morzsolt) regisztráltunk. A termést sok esetben csökkentette az is, hogy a betakarítási állapotot szinte egyidőben érték el a különböző érésű fajták, így egyes táblák alacsonyabb nedvességtartalommal kerültek betakarításra, ami növelte a szempergési veszteséget. 2007-ben a tényleges termésátlag mindössze 2.142 kg/ha lett, ennél alacsonyabb termésátlag utoljára 1993-ban volt (1.980 kg/ha). A csöves termésátlag a megelőző évi 6.294 kg/ha-val szemben 4.477 kg/ha-t tett ki (1. táblázat). Míg Békés megyében a csöves termésátlag meghaladta a 6 tonnát hektáronként (6.187 kg/ha), addig egyes dunántúli megyékben ez a mutató nem érte el a 3 tonnát (Fejér: 2.222 kg/ha, Győr-Moson-Sopron: 2.744 kg/ha és Tolna: 2.664 kg/ha).

Fajtakínálat

A 2002 és 2005. évek közötti időszakban átlagosan 400 körül alakult a fajtaszám, ez az utóbbi két évben lecsökkent, és átlagosan 300 fajta szaporítása várható az elkövetkező években (3. ábra). Ennél nagyobb fajtaszám nehezen kezelhető lenne mind a szántóföldi termesztés, mind a vetőmagüzemi feldolgozás során. A fajták, illetve steril változatai száma a megelőző évi 277-el szemben 330 volt. A 330-ból 247 db SC, 41 TC és 6 db DC hibrid előállítás volt. Ezen kívül 36 db elit szaporítási fokú szülői alapanyag előállítás történt. A Nemzeti Fajtajegyzéken szereplő 423 fajtaból csak 106(!) hibrid fajtát szaporítottak. Eb-

ből 20 államilag elismert fajta steril változatát is szaporították. Ezen kívül 168 hibrid fajtát szaporítottak a Közösségi Fajtakatalógusban, az OECD Fajtajegyzékben, illetve egyéb harmadik országok fajtajegyzékein szereplő fajtákból. A legnagyobb területen szaporított húsz fajta termelt a szaporító terület 38 százalékán.

Fémzárólagi mennyiségek (naptári év)

Az aszályos időjárás miatt már kora augusztusban, illetve az átlagnál csapadékosabb őszi hónapok szárazabb periódusai (szeptember közepétől október közepéig) sikerült betakarítani a vetőmag-el-

állítások termését, ennek következtében az ez évben betakarított és feldolgozott vetőmag minősége eddigi vizsgálataink alapján jónak mondható.

A 2008-os naptári évben összesen 4.802 kukorica vetőmagtételt fémzároltunk a tavalyinál 8 százalékkal kisebb mennyiségben (4. ábra). A visszaesés a jelentősen lecsökkent 2006. évi szaporítási területnek volt köszönhető. A 77.996 tonna összes mennyiségből belföldre 37.383 tonnát fémzároltunk az alábbi megoszlásban:

Szabványos: 37.224 tonna;
Alkalmatlan: 159 tonna;
Exportra átzárt: 0 tonna.

Az exportcélú fémzárolás csökkent közel 6.000 tonnával, összesen 40.613 (2006: 46.781) tonna volt, ebből 38.339 tonnát OECD-címkével vagy ISTA bizonyítvánnyal kísért EU-címkével, 2.274 tonnát nemzetiszínű címkével minősítettük.

Fémzárólagi mennyiségek (vetésre)

A 2007. évi vetéshez belföldre a megelőző évinél csak 1.808 tonnával kevesebbet, 38.042 tonna vetőmagot fémzároltunk. A nagyobb fémzárólagi csökkenés az exportcélra fémzárólagi mennyiségek esetében történt. 31 százalékkal kevesebb kukorica vetőmagot zártak le exportcélra. Mindösszesen 40.654 tonnát fémzárólagítottak a vetőmag-előállítók.

A 2008. évi vetés idejére már a termés nagy része fémzárólagi került egyrészt a korai betakarítás miatt, másrészt a várható hiány miatt a kereslet a kukorica vetőmag iránt mind belföldről, mind külföldről jóval korábban beindult a megszokottnál. A keresettebb fajták vetőmagtételi már vevőre találtak, a későn eszmélő vásárlók nem válogathatnak a fajtákban. A 2008. évi vetésre 2007. év második felében belföldre 19.372 tonnát, exportcélra 16.672 tonnát fémzárólagítottunk. Alkalmatlan minőségű mindössze 43 tonna lett.

1. táblázat

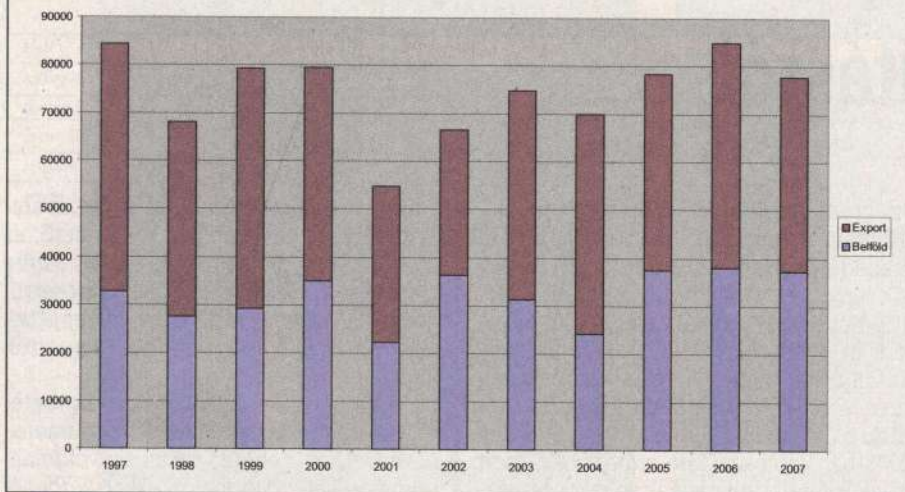
A 2007. évi szántóföldi ellenőrzésbe vont kukorica területek csöves termésátlaga

Megye	Szemlélt terület, ha	Alkalmos terület, ha	Termésátlag, kg/ha
1. Bács - Kiskun	948,9	948,9	4.665
2. Baranya	777,5	766,5	3.802
3. Békés	6.226,4	6.080,9	6.187
4. Borsod	76,5	56,5	2.710
5. Csongrád	1.150,6	1.096,1	5.504
6. Fejér	776,9	409,9	2.222
7. Győr-Moson-Sopron	991,4	991,4	2.744
8. Hajdú - Bihar	2.904,5	2.904,5	2.149
9. Jász-Nagykun-Szolnok	7.131,8	6.969,3	4.671
10. Komárom-Esztergom	30,0	30,0	3.600
11. Nógrád	0,81	-	-
12. Pest	72,0	44,0	2.152
13. Somogy	314,4	309,4	3.527
14. Szabolcs-Szatmár	129,0	129,0	3.916
15. Tolna	1.115,9	1.032,4	2.663
16. Veszprém	66,0	66,0	1.288
17. Zala	138,0	138,0	1.859
Összesen:	22.850,7	21.973,0	4.481

Fémzárolás (1997–2007)

4. ábra

Összefoglalva megállapítható, hogy a legrosszabbkor csökkentették a szaporítóterületeket a vetőmag-előállítók, mert a gyenge termékek miatt relatív vetőmaghiány várható ez év tavaszán kukoricából, amire már nagyon rég nem volt példa Magyarországon. Valószínűsíthetően jóval nagyobb szaporítóterület várható 2008. évben, ami nagy feladatot ró a vetőmag-előállítókra és a szemlélő hatóságra is, hiszen a jövőben is közös célunk a méltán

világhírű magyar vetőmag minőségének megőrzése. Magyarország a 2004/2005-ös OECD-statisztika szerint a világon az első, 2005/2006-os kimutatás szerint pedig a második az OECD-címkével fémzárolt vetőmagmennyiség vonatkozásában. Ezen mennyiség döntő hányadát a hibridkukorica tételek adják.

Benke Zoltán

Vetőmagszaporítási Osztály
MgSzH Központ

Szemelvények az ISF hírleveléből

folytatás a 9. oldalról

A bizottság megvitatta, hogy a christchurchi konferencián elfogadott, a hibridekről szóló állásfoglalás módosítása szükséges, azonban erről a végső döntés csak a márciusi elnökségi ülést követően fog születni. A Takarmány- és gyepnövény bizottság az angol perjéről szóló kutatások részleteivel kezdte ülését. A tanulmány szerint a tömegarúból vett DNS-minta olyan hatékony volt, mint az egyedi mintavétel a fajták közötti genetikai hasonlóság mérése során. Amennyiben a változékonyságról szóló tanulmány az amerikai és európai piacon lévő fajtákról időben befejezésre kerül, a genetikai távolság határértékei, az angol perje fajták származása a prágai konferencián ismertetésre kerül. A fűvetőmag-előállítást hagyományosan alacsony kockázattal és alacsony bevétellel járó tevékenységnek titulálják, azonban ezen változtatni kell. Az

utóbbi időkben nagy teher volt az ágazaton. A hangsúlyt a minőségbiztosítási rendszerek kialakítására, valamint a vállalkozások biztosítására kell fektetni. A bizottság úgy döntött, hogy a témában megbeszélést kezdeményez a prágai konferencián.

A bizottság információi szerint kísérletek folynak GM takarmány- és gyepnövények előállítására, valamint GM-tartalmat mutattak ki GM-mentes lucerna, tippán és perje tételekben.

A Kukorica és cirok szekció bizottság napirendre tűzte a kérdést, hogy mi lenne a legjobb az iparnak a kukorica fajtatisztaságával kapcsolatban. Jelenleg az OECD előírásai szerint a standard DC és TC hibrideknél 95%, a SC hibrideknél pedig 97%. A jelenlegi rendszer egységesítése lenne célszerű, azonban a 97%-os standard beállítását a bizottság nem tartja igazságosnak. A megoldás az egységesítésre lehetne, ha

minden esetben (SC, DC, TC) az előírt fajtatisztasági érték 95% lenne.

A Zöldség és dísnövény bizottság ülésén elhangzott, hogy Kínában és Indiában fejlődésnek indult a GM zöldség-előállítás. Létrehoztak egy munkacsoportot, mely ezt a folyamatot követi nyomon. A paradicsom DNS-markereinek vizsgálati eredményeit is bemutatták. A bizottság elégedett volt azzal, hogy a szülői vonalak nyomon követése nagyfokú bizonyossággal lehetővé vált a Daniella típusú hibridekben.

A Gabona és hüvelyes szekció bizottság fontos témája volt a jogdíjak beszedése a különböző ISF tagországokban. Létrehoztak egy ad-hoc munkacsoportot, mely segítené azokat az ISF tagországokat, melyek nem rendelkeznek működő rendszerrel. Ezen országok számára kialakítanak néhány javaslatot, melyekből kiválaszthatják a nekik legmegfelelőbbet a jogdíj beszedésére. A megvitatott kérdések között szerepeltek még a vetőmagkezelési eljárások, valamint az Európai Unió jogharmonizációs eljárásának, a „Better Regulation” című programnak a bemutatása.

Az **AP munkacsoport** megvitatta az Adventitious Presence (AP), azaz a véletlen jelenlét, valamint a Low Level Presence (LLP), azaz az alacsony szintű jelenlét megnevezések használatát, és arra az álláspontra jutott, hogy továbbra is az AP legyen használatos a különböző országokban és szervezetekben. Az ISF titkársága által készített AP anyagot nagyon jó információforrásnak ítélték, azonban úgy döntöttek, nem hozzák nyilvánosságra, de a későbbiekben jó kiindulási pont lehet.

Néhány évvel ezelőtt felvetődött, a kukorica és cirok, valamint a gabona és hüvelyes szekció egyesítése, azonban akkor erre nem került sor. Mára háromra nőtt a lehetséges egyesülés előtt álló szekciók száma, az ipari növények szekció is bekerülne ebbe a közös szekcióba, melynek várhatóan Szántóföldi növények szekció lesz a neve. Több tényező is alátámasztja a három szekció egyesítésének szükségességét. Sok közös téma van a három bizottságban: fajtaelismerés, visszavetés, megújuló energiák. A közös témák eddig sok felesleges duplikációt okoztak az elvégzendő munkában. A tagok nagy része a háromból kettőben tag. Az új kereskedelmi szabályok kidolgozásánál előnyös lenne a három csoportra ugyanolyan eljárásrendet kimunkálni. Ez megkönnyítené a kongresszus szervezését. A javaslatot a résztvevők elfogadták azzal a kiegészítéssel, hogy a szekcióelnökség taglétszáma 15-ről 20-ra bővülne, valamint a korábbi növénycsoportok felelősei alelnöki pozíciót kapnának.

Az ISF titkársága hosszú hónapok kemény munkájával új arculatot adott a szervezet honlapjának (www.worldseed.org). Legnagyobb előnye az egyszerű kezelhetőség.

Ruthner Szabolcs

Uniós helyzetkép a takarmánynövényvetőmag előállításról

Az Európai Vetőmag Szövetség (ESA) takarmánynövények és füvek vetőmag szekciójának (SFG) elkészítette 2007. évi jelentését a takarmánynövények vetőmag-termesztéséről az uniós tagországokban. Az adatokat két táblázatba foglalva tették közzé: az egyikben a szaporító területet, a másikban a termésmennyiséget tüntették fel. A zöld oszlopok az ESA tagjai által szolgáltatott adatokat tartalmazzák. Tíz országból (melyeket sárgával jelöltek) nem érkeztek új adatok. Ezeknél az országoknál a Bizottságnak 2005-ben leadott hivatalos adataikat jelenítették meg. Ebben az évben tájékozódásképpen két kérdést tettek fel, melyekre öt országból érkezett válasz (Dánia, Németország, Magyarország, Olaszország és Egyesült Királyság). A kérdések az előző évekhez képest bekövetkezett változásokról, illetve a jövőbeni kilátásokról szóltak.

Általánosságban elmondható, hogy az öt ország mindegyikében visszaesett a hajlandóság a takarmánynövényvetőmag szaporítására. Ezt az összes ország a mostoha időjárási körülményekkel, az alacsony jövedelmezőséggel, valamint a gabona és az olajos növények magas árával magyarázza. Fellendülésre kevesen számítanak. Sok helyen probléma, hogy a vetőmag-forgalmazó, fajtatulajdonos cégek nem találnak termelőket, akik belevágnának ebbe a kockázatos és nehéz vállalkozásba.

Dánia

A szaporító területek (leginkább az angol perje és a vörös csenkesz területeket említhetjük) 2007-ben jelentős mértékben csökkentek. A szakemberek a szélsőséges időjárással is magyarázzák az alacsony termés-

átlagokat. Az állományok tél végén jó kondícióban voltak, de a száraz tavasz és a csapadékos nyár romba döntötte a termelők reményeit. A nádképű csenkesz kielégítő hozammal szolgált, a többi faj elmaradt az elvárásoktól. Különösen alacsony hozamú volt a fehér here és a vörös csenkesz. Az idei esztendőben várhatóan tovább csökkennek a termesztőterületek, ám 2008-ban jobb aratásra számítanak, mert tavaly kifejezetten rosszak voltak a betakarítás körülményei, ugyanis a felülvetett állomány nagyon árnyékolt volt. Jövőre és a további években viszont a terület fellendülését várják.

Németország

Míg a fűvetőmag-termesztő területek 2006-ról 2007-re 5 százalékkal csökkentek, addig a termés mennyiségében mintegy 31 százalékos csökkenés volt tapasztalható. Ez a

száraz tavaszi időjárásnak, valamint az aratást nehezítő tényezőknek köszönhető, ez utóbbi különösen az ország északi részére volt jellemző. A következő évi termésekről nem bocsátkoznak jóslatokba, hiszen a betakarított mennyiség nagyban függ attól, hogy mely régióról van szó.

A vetőmag-forgalmazó cégek egyöntetűen arról nyilatkoznak, hogy a takarmánynövényekhez nehezen találnak vetőmag-termesztőket. A termelők akkor kezdenének takarmánynövényvetőmag termesztésébe, ha a magas árak garantáltak lennének, csakúgy, mint a gabona, illetve az ipari nyersanyag-előállítás területén.

Magyarország

Az állattenyésztés küzdelmes helyzete, valamint a vetőmagexport csökkenése nem kedvez a szektornak. A visszaesés leginkább a hereféléket érinti. Az EU nemzeti tá-

Jó ára van a kukoricának az EU-ban

Február 7-én Brüsszelben került sor az Európai Kukorica Termesztők Szövetségének (CEPM) szokásos évnívító megbeszélésre.

Az eseményen a VSZT-t

Takács Géza elnök, valamint

Ruthner Szabolcs titkár képviselték.

A KAP felülvizsgálat (health-check) aktuális kérdésein túl természetesen a fő téma a kukoricatermesztés aktuális helyzete volt.

Búza- és kukoricapiac

Előljáróban megállapítható, hogy a nemzetközi helyzet még mindig bonyolult. A búza piacát továbbra is viszonylag stabil, ennek okai a következők: az USA, Oroszország és Ukrajna kis mennyiséget exportálnak, az amerikai termőterület a várt 8 százalékhelyett csak 4 százalékkal növekedett. Világszerte elmaradt a termésnövekedés az előrejelzésektől, 4 százalék helyett 2007 decemberében csak 2,4 százalék. Az érdeklődés középpontjába került a 2008. évi búzaratás, mert Argentínában és Ausztráliában visszaesések várhatók, Dél-Ukrajnában pedig nem hullott elegendő hó.

A világon kényes a kereslet-kínálati egyensúly, a 2007-es termelési eredmények visszaesést mutatnak, a korábbi árucúcsához képest piaci árak szintén, az export továbbra is magas (ezek a tendenciák várhatók 2008–2009-re is).

2004 óta világszerte folyamatosan csökken az átmenő készletek mennyisége (1. ábra). Ez annak köszönhető, hogy a szélsőséges időjárás következtében csökkent a betakarított mennyiség. A fogyasztói igényeket a megtermelt mennyiség épphogy kielégítette (2. ábra).

Argentínában a kukorica betakarítás eredménye 2008-ban kiábrándító. A termőterületet 11 százalékkal növelték (2008-ban elérte a 4 millió ha-t), de a betakarított termés mennyisége – az egymást követő száraz heteknek köszönhetően – valószínűleg csak annyi lesz, mint 2007-ben (22 millió t).

A magas áraknak köszönhetően az importra szoruló országok halogatják a tenderek kifizését (Pakisztán kora januárban tette ezt meg), vagy felbontják a szerződéseket (mint Egyiptom), reménykedve az árak későbbi csökkenésében.

Az új körülmények, mint az amerikai gazdaság lelassulása, illetve az ezzel járó olajár-csökkenés várhatóan zavart fognak okozni a piacon.

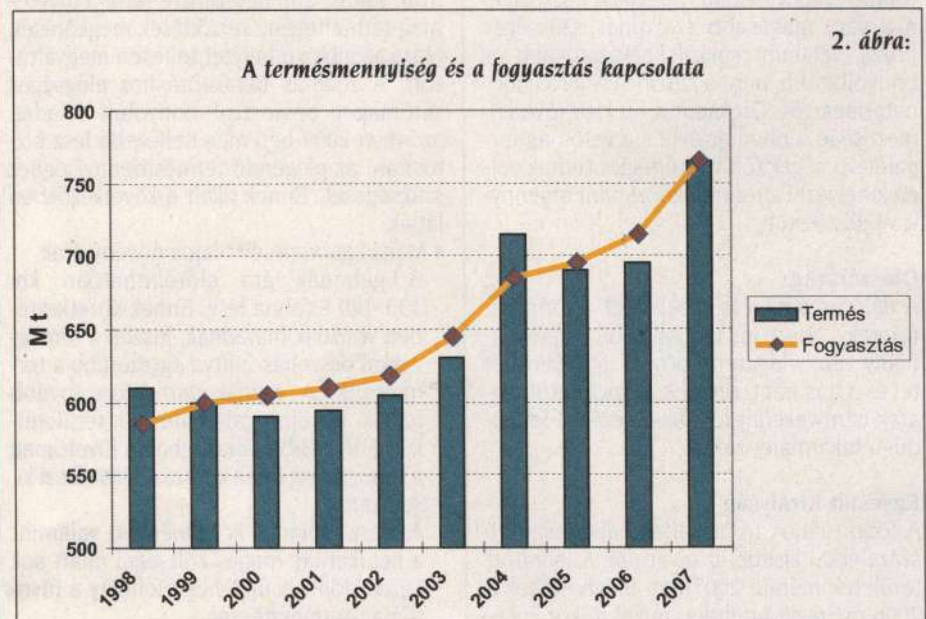
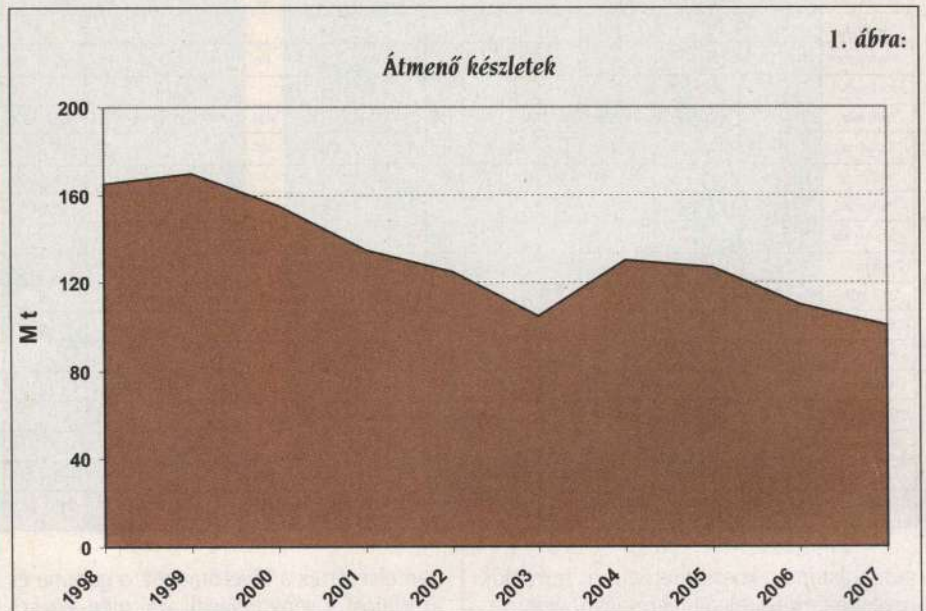
Kiváló kukorica-export lehetőség az EU-27-ekbe

A kukoricaárak (190 euró/t) magasan maradtak, azonban még mindig alacsonyabban, mint a búza ára (238 euró/t) (2008. február 1-jei árak). 2007 ősze óta, a takarmánycélú felhasználást is belevéve, jelentősen növekedett a mennyiség. A dél-amerikai import versenyképesebb, több mint 8 millió tonna volt, ugyanebben az időben tavaly az összes 2,6 millió tonna volt. Magyarország rossz helyzetben van az exportpiacon, mert a 2007-es év mérsékelt terméseredményeinek következtében francia kereskedők 2008 első felében Észak-Euró-

pában és Olaszországban is be tudtak lépni helyére. A dél-amerikai kukorica jelenleg még nem érte el Európát, várhatóan áprilisra ér ide (3. ábra).

Szenáriók a 2007/2008-as szezon végére

Valószínűleg jelentősen csökkenni fog áprilisra az európai export mennyisége (az argentin és a brazil kukorica beérkezésével), 2008 áprilisára pedig további árcsökkenés jósolható, a különbség 15–20 euró közé várható tonnánként a brazil kukorica árához képest az április-júniusi időszakra (4. ábra).

Egy másik forgatókönyv három tényezőre alapozza a chicagói kukorica árak januári csúcsra törését: az olaj magas árával, a szoros kereslet-kínálati egyensúllyal, az amerikai kukoricatermelés csökkenésével 2007-ben. Az európai kukorica árak maradhatnak azonos szinten a latin amerikai import megszűnésének köszönhetően, a dél-amerikai kukorica ugyanis kiegészíti az USA exportpiacát, vagy akár az amerikai bioetanol gyárak új forrása is lehet. Azonban pénzügyi nehézségek miatt félő, hogy az amerikai gazdaság lelassul és a búza-, valamint a kukoricaexport szilárd kapcsolatban marad az ázsiai gazdasággal.

A GMO-ról

Egyes tagországokban nőtt a terület, 2006-hoz képest 75 százalékkal, mára eléri a 110.000 hektárt, s nyolcra nőtt a Bt kukoricát termeszto országok száma (Csehország, Franciaország, Németország, Lengyelország, Portugália, Szlovákia, Spanyolország).

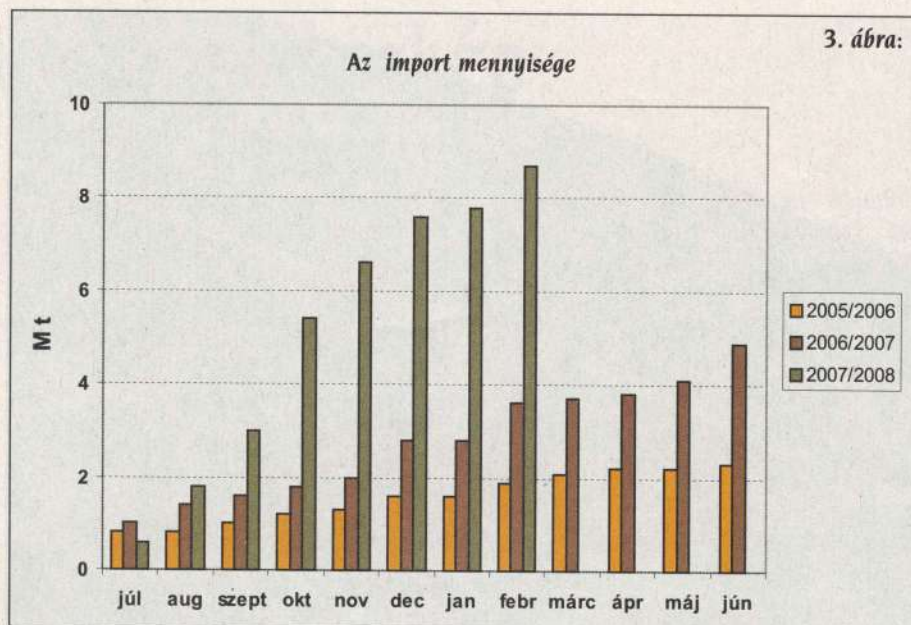
Németországban 2007 márciusában felfüggesztették a GM vetőmagok forgalmazását, majd decemberben újra engedélyezték. Franciaország 2008. január 11-én élt a védzáraddal és moratóriumot hirdetett a MON810 gént tartalmazó kukorica-fajtákkal szemben. Lengyelországban 2006-ban elutasították a GM növényekről szóló törvényt, 2007-ben mégis megközelítőleg 350 hektár GM kukoricát vetettek, miután a lengyel bíróság jelezte, hogy az elfogadott törvény nem harmonizál az EU-s szabályozással. 2008-ban hivatalos panasszal élt az Európai Unió Bírósága a 2006-os elutasítás miatt. Az új kormányzat bejelentette, hogy szándékában áll engedélyezni GM adalékot tartalmazó takarmányokat. Romániában 2007-ben kísérleti célokra, korlátozott területen engedélyezték (kevesebb, mint 400 hektár).

Az európai szabályozás harmonizációja továbbra sem sikeres: patthelyzet alakult ki a bizottságban a konvencionális vetőmagvak GM-tartalmát illetően, s két GM kukoricafajtát (Bt11 és 1507) visszautasított a környezetvédelmi biztos minden tudományos alap nélkül.

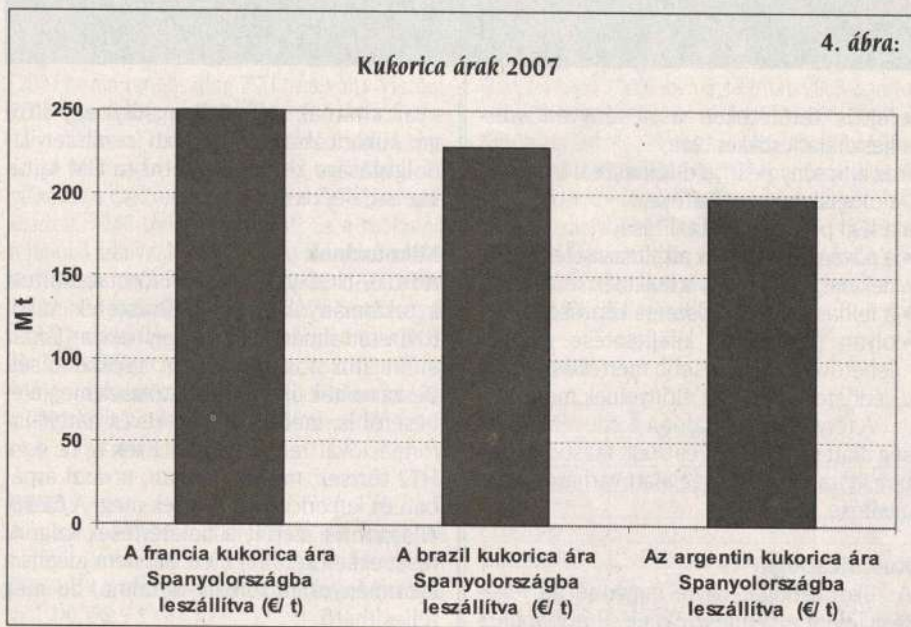
Nehézségek várható a WTO-val, a 2003-ban kezdett vizsgálat a GM-ről még nem zárult le, várhatóan 800 millió euró kártérítési igényel fog élni a WTO a jogszerűtlen védzáraddok miatt.

A Bizottság gyorsítani fogja a szabályozási folyamatokat, de csak az import GMO-ra, mivel a takarmány-előállítás növekvő nyomást gyakorol, ugyanis szüksége lenne az importált argentin és amerikai terményre. A környezetvédelmi bizottság nem ért egyet a gyorsítással.

A következő lépés az Európai Koegzisztencia Iroda (ECob) létrehozása lehet, ennek feladata a koegzisztencia lépéseinek megtervezése lenne, s a CEPM is részt ven-

3. ábra:

4. ábra:

ne a munkában. A kérdés az, mi lesz a GMO sorsa 2008-ban az EU-ban?

Növényvédelem

2006-ban az Európai Bizottság belekezdett a növényvédő szerek alkalmazásának újraszabályozásába. A szabályozásnak két fő pontja van: a piaci szabályozás (91/414-es direktíva), illetve a fenntartható gazdálkodásba illeszthető növényvédő szerek használata.

A 91/414-es direktíva rendeletté változik, mely garantálja a különböző tagállamokban az összehangolt végrehajtást. Megvitatják az Európai Bizottságban és a Parlamentben is, azonban még nem született egyetértő politikai döntés. Az alábbi pontokat még tárgyalják, ezek: a zónák megállapítása és kölcsönös elismerése; keményebb elismerési kritériumok, a kizárási okok ismertetésével, az összehasonlí-

tási alap és értékelés fejlesztése; ideiglenes engedély; a használt termék minősítése és a szomszédoknak kötelező bejelentése. A tárgyalások folytatódnak a szlovén elnökség alatt, végső döntés 2008. november-december hónapra várható. A szabályozás eredményeként lényegesen csökkenne az elérhető engedélyezett szerek száma.

A fenntartható fejlődés direktíva nem csak a használható szerek keretét adja meg, de összehangolja a tagállamokban használatos különféle szabályozási rendszereket. Az alábbi intézkedések várhatók:

- a nemzeti akciótervek ismertetése (NAP), melyeknek össze kell foglalniuk a növényvédő szerek használatának kockázatait a környezetre, valamint az emberi egészségre nézve;
- a vízi élővilág védelme (pl.: puffer-zónák);

- lejtős területeken a növényvédőszer-használat csökkentése;
- az alacsony peszticid-felhasználású technológiák népszerűsítése;
- a légi permetezés betiltása;
- a növényvédő szerek alkalmazási feltételeinek meghatározása, a hulladék kezelése;
- a felhasználók rendszeres képzése;
- olyan indikátorok kifejlesztése, melyek lehetővé teszik a kisebb mértékű növényvédőszer-használat előnyeinek mérését.

A tervezetet várhatóan a szlovén elnökség alatt pontosítják és 2008 második felében, a francia elnökség alatt várható véglegesítése.

Kukoricabogár

A kukoricabogár egyre nagyobb fenyegetést jelent a termeszőknek, Európában a déli rész az, amely mentes tőle (Spanyolország és Portugália). Franciaországban foltszerű az elterjedése. Az elmúlt év végén a Mezőgazdasági Szakmai Szervezetek Bizottsága (COPA-COGECA) beadványt nyújtott be a Európai Unió Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóságának (DG SANCO), melyben azt kérvényezik, hogy a kukoricabogár kerüljön le a karantén-kártevők listájáról. A beadványt előzetesen jóváhagyta és támogatja a CEPM. A listáról való lekerülés a kötelező kártevővizsgálatok végét jelentené, valamint valószínűleg a kukoricabogár megtelepedését Nyugat-Európában is. Azt is jelentené, hogy a kukoricabogár elleni védekezés Európa-szerte más-más technológiával folya, és nincs esély rövid távon a GM fajták termesztésével történő védekezésre. A CEPM és a DG SANCO között szükséges lenne egy találkozó, melyen a listáról való lekerülés előnyeit és hátrá-

nyait vitatnák meg. A hangsúlyt egy átfogó kukoricabogár-vizsgálati rendszer kidolgozására kellene fektetni (a GM fajtákat is beleértve).

Mikotoxinok

A DG SANCO január elején fórumot tartott a takarmányok és az élelmiszerek mikotoxin-tartalmáról. Szükségesnek tartják az előírt mikotoxin tartalom csökkentését. Beszámoltak új mikotoxin törzsek megjelenéséről is, melyekről igen kevés háttér-információval rendelkeznek. Ezek a T2 és a HT2 törzsek, melyek zabban, tavaszi árpában és kukoricában jelentek meg. A CEPM álláspontja szerint a határértékek szigorítását el kell kerülni, mert bár nem ideális a takarmányok mikotoxin-tartalma, de még teljesíthető.

Konferencia-értesítő, új honlap:

Kukorica kongresszus – 2008. április 7–10. Lengyelország, Poznan.

A konferencián az alábbi érdekes témákat vitatják meg:

- Kukoricatermesztés és -vetőmag-előállítás
- Kukoricatermesztési technológiák,
- Kukoricára alapozott marha-takarmányozás
- Kukorica: ipari lehetőségek
- A cirok termesztése és felhasználási lehetőségei Lengyelországban és Európában

Április 10-én a helyi látványosságok megtekintésére lesz lehetőség.

A kongresszusról érdeklődni lehet a Vetőmag Szövetségnél.

**A CEPM új honlapja: www.cepm.org
Apostol Emília
Ruthner Szabolcs**

RENDELETEK

1/2008. (I. 4.) FVM rendelet

a történelmi bázisjogosultságról szóló 106/2007. (IX. 24.) FVM rendelet módosításáról. (Magyar Közlöny 2008/1. szám)

5/2008. (I. 17.) FVM rendelet

a növényegészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 7/2001. (I. 17.) FVM rendelet módosításáról. (Magyar Közlöny 2008/7. szám)

10/2008. (I. 30.) FVM rendelet

a piaci árinformációs rendszer működtetéséről és az ehhez kapcsolódó feladatokról szóló 173/2004. (XII. 30.) FVM rendelet módosításáról. (Magyar Közlöny 2008/14.)

14/2008. (II. 15.) FVM rendelet

az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes terület-alapú támogatásokhoz (SAPS) kapcsolódó 2007. évi kiegészítő nemzeti támogatások (top-up) igénybevitelével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 29/2007. (IV. 20.) FVM rendelet módosításáról. (Magyar Közlöny 2008/23. szám)

18/2008. (II. 19.) FVM rendelet

a 2007. évben aszálykárt szenvedett mezőgazdasági termelők kedvezményes hitelhez jutási lehetőségéről szóló 135/2007. (XI. 14.) FVM rendelet módosításáról. (Magyar Közlöny 2008/26. szám)

19/2008. (II. 19.) FVM rendelet

a zöldség-gyümölcs termelői csoportok és termelői szervezetek nemzeti szabályozásáról. (Magyar Közlöny 2008/26. szám)

20/2008. (II. 21.) FVM rendelet

a szántóföldi növényfajok vetőmagjainak előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 48/2004. (IV. 21.) FVM rendelet módosításáról. (Magyar Közlöny 2008/27. szám)

A közösségi növényfajta-oltalmi jogokról

A közösségi növényfajta-oltalmi jogokról szóló 2100/94/EK rendelet módosult 2007. december 20-ával a 15/2008/EK rendelet alapján. A módosítás elsősorban a rendelet 12. cikkét érinti a közösségi növényfajta-oltalmi bejelentés benyújtására való jogosultsággal kapcsolatban. További módosítások a 41. cikk (2) bekezdésében, illetve az 52. cikk (4) bekezdésében vannak. A módosításokkal frissített rendelet (a módosítások nyomán követhetők a rendelet szövegében) letölthető honlapunk (www.vszh.hu) jogszabályok / Egyéb jogszabályok / Növényfajta-oltalom táblázat elérési útvonal követésével. (Európai Unió Hivatalos Lapja 51. évfolyam, L8. 2. oldal)

Franciaországi vetőmagkörkép

Cukorrépa

A termőterület 2007-ben 393.000 hektár volt, a csökkenés csupán 3,7 százalékkal 2006-hoz képest, amikor 397.000 hektáron termesztettek cukorrépát.

A termés kiváló volt, 12,8 t/ha, ami meghaladta a 2005. évi 12,4 t/ha-os rekordot. A cukorrépatermésből mintegy 4 millió tonna cukrot állítottak elő. A 2008. évi cukorrépa-termesztő terület várhatóan legalább 5 százalékkal kevesebb lesz az előző évinél.

Cukorrépa vetőmag-előállítás

A 2007-es évben a cukorrépa szaporító terület 36 százalékkal emelkedett a 2006. évi 3.561 hektárról 4.847 hektárra, ez a franciaországi és közép-európai vetőmageladásokkal magyarázható. Jelentős vetőmagexport célpontok Marokkó és a Közel-Kelet. A franciaországi vetőmageladás 2007-ben 4,7 százalékkal emelkedett.

Kukorica

A szemes kukorica átlagtermése Franciaországban 2007-ben 9,5 t/ha volt. A franciaországi kukoricamennyiség megközelíti a 15 millió tonnát.

A kukorica vetőmagszaporító terület 2007-ben elérte a 48.464 hektárt, ez 21,1 százalékkal több, mint amiről 2006-ban betakarították a kukorica vetőmagtermést. Ebből a bázisvetőmag terület 2007-ben 1.491 hektár volt, ami szintén 21 százalékkal több, mint 2006-ban (1.233 hektár). A termesztést az időjárási körülmények is nehezítették. A nyár relatíve hideg volt, a vetés és a betakarítás is késett. A vetőmagtermés régióként eltérő volt, 70-85-90 százalékos, de Közép-Európában még rosszabb volt a helyzet.

Mivel kukorica vetőmagból hiány volt a magas kereslet miatt, ez előre vetíti, hogy jövőre nagyobb területen fognak vetni, illetve az ellentétes évszakban lévő országokban végezhetnek szaporításokat, pl. Chilében, de ezek a lehetőségek elég korlátozottak. Másrészt bizonyos fajták hiányozni fognak (ezek leggyakrabban a legkérésesebbek is). A franciaországi kukorica vetőmag-előállító terület eddigi abszolút rekordja 60.000 hektár, de szakértők szerint a maximális kukorica vetőmag-előállító terület 55.000 hektár, bár ezt a 2004-es évben már meghaladták, 55.800 hektáron termesztettek kukoricát.

Olajosnvények Napraforgó

A napraforgó területére is a csökkenés jellemző, 534.000 ha (16-20 százalék). A termés mintegy 10 százalékkal csökkent, 1.376 millió tonnára. A termés csökkenés Romániára és Magyarországra is jellemző volt. A 31 európai ország teljes csökkenése 4,8 millió tonnát tett ki.

Repce

A repce területe 10-15 százalékkal csökkent, a hibridek viszont erős fejlődésnek indultak, 32 szá-

zalékról 45 százalékra emelkedett a részesedésük. A francia termésátlag 2,89 t/ha, szemben a 2006-os 2,95 t/ha-ral vagy a 2005-ös 3,68 t/ha-ral szemben. 2007-ben 1.577.000 hektáron takarítottak be repcét, ez 2008-ban 1.350.000 hektárra csökkent.

Ami az árakat illeti, októberben-novemberben a repce ára tovább emelkedett. A 2007-2008-ban vetett repce termése a biodízel előállítás legfontosabb alapanyaga, csaknem 1 millió hektáron termesztnek erre a célra (2007-ben 870.000 hektáron termesztettek). A minősített vetőmagok használatának aránya több mint 72 százalékos volt.

Szója

2007-ben a francia szójatermesztő terület 37.000 hektár volt, ami 18 százalékkal kevesebb, mint a 2006. évi 45.000 hektár. Két év alatt 35 százalékot tett ki a területcsökkenés, viszont pozitívum, hogy a termés jobbnak tűnik az előző két évinél (2007-ben a termésátlag 2,73 t/ha volt). Viszont 2008-ban újabb területcsökkenés várható. Tavaly tavasszal Franciaországban 1.300 tonna szója vetőmagot értékesítettek, ami újabb 28 százalékos csökkenést jelentett a 2006-ban értékesített 1.840 tonnához képest. Ez a csökkenő felújítási aránynak (50 százalék) is betudható. A vetőmagszaporító terület is csökkent, 2007-ben 1.822 hektáron állítottak elő szója vetőmagot, ami 37 százalékkal volt kevesebb, mint a 2006. évi 2.891 hektár. Szakértők szerint a termés jó volt, így ha a szója területe nem csökken jobban a 2008. évre tervezettnél, akkor elegendő vetőmag állhat rendelkezésre.

Borsó

A kultúrát ért kedvezőtlen klimatikus viszonyok hatására a termésátlag 3,71 t/ha volt, szemben a 2006-os 4,2 t/ha-ral (még ez is messze elmarad az 1999. évi 5,5 t/ha-tól).

A mostani – közepes minőségű – termést 173.000 hektáron takarították be, ami 28 százalékos csökkenés a 2006. évi 241.000 hektárhoz képest.

A 2006-2007-es gazdasági évben a borsó vetőmag eladás 15.400 tonnát tett ki, ami 35 százalékkal kevesebb, mint a 2005-2006. évi 23.700 tonna. Még ha ehhez hozzá is vesszük a 2.500 tonna exportot, akkor is 22 százalékos a csökkenés. Ez az értékesítésben bekövetkezett csökkenés egyértelműen a minősített vetőmag felújítási arányának csökkenésével magyarázható.

A vetőmagszaporító terület 6.063 hektár (ebből 803 hektár a tavaszi fajta), ez 34 százalékkal kevesebb a 2006. évi 9.144 hektárnál. A termésátlag gyenge, csupán hektáronként 2,5 tonnát tett ki.

Lóbab

A betakarított termés 272.000 tonna a 2006-os 325.000 tonna helyett. A termőterület 2007-ben 56.000 hektár volt, míg 2006-ban 78.000 hektár, ez 30 százalékos csökkenést jelent. 2005-ben még 102.000 hektáron termesztettek lóbabot! A

francia export fő célországa Egyiptom (140-180.000 tonna), ezen kívül jelentős Spanyolország (50.000 tonna) és Norvégia (7-10.000 tonna). Előrejelzések szerint 2007-2008-ban a lóbab jövedelmező növény lesz.

A 2006-2007-es vetőmageladás Franciaországban belül 2.900 tonna, mely jelentős csökkenés a 2005-2006-os évhez képest, amikor 5.460 tonnát értékesítettek. Ez összesen 46 százalékos csökkenés. A vetőmagfelújítás csekély mértékű volt, ezért a szaporító terület 28 százalékkal csökkent. 2007-2008-ra 1.406 hektár a szaporító terület, 2006-ban 2.407 hektár volt.

Csillagfürt

Az elmúlt évben 5.800 hektáron termesztették ezt a növényt, ami a 2006. évi 6.500 hektárhoz képest 11 százalékos csökkenést jelent. A termésátlag csak kicsit marad alatta a 2006. évi 2,51 t/ha-nak (2007-ben 2,48 t/ha). 2008-ban további területcsökkenés várható. A 2006-2007-es vetőmageladás 420 tonna, ami 48 százalékkal kevesebb a 2005-2006-os 807 tonnánál. A vetőmagszaporító terület nagysága összesen 243 hektár, amelyből 94 hektár az őszi és 149 hektár a tavaszi fajta. A teljes területcsökkenés 51 százalék, az őszi fajták területe 37 százalékkal, a tavasziaké 54 százalékkal csökkent.

Kalászosok

Faj	Szaporító terület (ha)		
	2005	2006	2007
Őszi búza	82.242	79.514	78.816
Őszi árpa	21.508	22.047	22.294
Őszi zab	1.011	943	1.261
Durum búza	17.299	16.879	16.487
Tavaszi búza	579	586	529
Tavaszi árpa	14.941	14.917	13.666
Tavaszi zab	1.328	1.228	1.027
Rizs	369	187	260

Tavaly a tavaszi kalászos vetőmagszaporító terület közel 8 százalékkal csökkent, de mind a mennyiség, mind a minőség megfelelő volt. A búza szaporító területe 2007-ben 143.550 hektár volt, ami 2.326 hektárral (1,6 százalék) kevesebb, mint 2006-ban. A csökkenő tendencia tehát tovább folytatódik, ez a 2005-2006-os minősített vetőmag értékesítésnél is jól látszik, 6,6 százalékos a csökkenés. A tavaszi kalászosok szaporító területe (a durum búza kivételével) elérte a 15.918 hektárt, ami 7,8 százalékos csökkenés a 2006. évi 17.296 hektárhoz képest. A közönséges búza szaporító területe 10 százalékkal csökkent, ez egy egészen kis (1,2 százalékos) visszaesés a 2006-ban rögzített adatokhoz képest.

A zab szaporító területe 16 százalékkal csökkent. Az étkezési zab területe elenyészően emelkedett, de az is inkább az őszi fajták javára.

Horváth Zsolt

Az elmúlt hónapok eseményeiről

A tavalyi év vége, valamint ez év eleje igen aktívan telt a VSZT különböző bizottságainak és elnökségének életében. Az eltelt két hónapban több különböző témájú ülés volt, amelyekről az alábbiakban számot adunk.

Magyar Vetőmagkereskedők Szövetségének közgyűlése 2007. 11. 27 (Kecskemét)

A közgyűlés egyedüli témája az MVSZ és a VSZT egyesülésének a Kereskedők Szövetsége részéről történő megerősítése volt. A két szervezet közti párhuzamosságok megszüntetése céljából ésszerű döntés született. A VSZT tavalyi szervezeti átalakítása részben az egyesülés előkészítésének jegyében történt, hiszen a kialakított forgalmazói termékpálya arra hivatott, hogy átvegye az MVSZ korábbi szerepét. Reméljük, hogy a fúzióval sikerült megteremteni a hazai szakma egységes képviselőjét és az új szervezet képes lesz az MVSZ gazdag örökségének továbbvitelére.

A zöldség szekció ülése, 2007. 11. 28. (Kecskemét)

A Magyar Vetőmagkereskedők Szövetsége és a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács (VSZT) egyesülésével megszűnik a kettős díjfizetés, valamint a párhuzamos tevékenység, ami eddig a munkát jellemezte. A zöldség vetőmaggal foglalkozó cégek a korábbiakban a Kereskedők Szövetségén keresztül jobban tudtak érvényesülni, ezért kételyek merültek fel abban a tekintetben, hogy az új szervezeti formában nem kerülnek-e háttérbe a szektor érdekei. A szekció az érdekeit alapvetően a VSZT két fórumán tudja érvényre juttatni. Egyrészt a Vetőmag-forgalmazói termékpálya, másrészt a Zöldség szekció szintjén.

A résztvevők véleménye alapján a Zöldség szekció jobban tudná képviselni a zöldségvetőmag cégek érdekeit. A zöldségvetőmag cégek jelentős része fajtatulajdonos, kereskedő és előállító is egyben, ezért a tevékenységi körök nem válnak el olyan élesen ebben a szektorban, mint egyes szántóföldi kultúrák esetében. Mivel a zöldségvetőmag terület működésének

számos lényeges eleme eltér a szántóföldi növényekétől, speciális érdekeiket a szekción belül könnyebb megjeleníteni, megvitatni, és kifelé kommunikálni.

A Zöldség szekció munkáját azonban tartalommal kellene megtölteni, ezért ötletbörzére került sor.

A Titkárság kapcsolata a szekcióval

A Titkárság feladata főként a piaci szereplők megfelelő informálása, valamint platform megteremtése a szektoron belüli párbeszéd elősegítésének érdekében. A folyamatos informatikai fejlesztés eredményeként a jelszóval védett honlap alkalmas a tagság gyors tájékoztatására a levelezési rendszer leterhelése nélkül. A heti rendszerességgel küldött hírlevél szolgáltatás szintén segítséget nyújt a naprakész információk beszerzésére.

A Titkárság részt vesz a nemzetközi szövetségek munkájában. Tapasztalataink szerint a nemzetközi fórumon megszületett döntések, elhangzott információk a VSZT-n keresztül jóval gyorsabban és részletesebben jutnak el a hazai cégekhez, mint akár a nemzetközi cégek belső kommunikációs csatornáin keresztül. Természetesen a fentiekben említettek további finomítására van szükség, hogy a zöldségvetőmag szakma számára a jelenleginél is hasznosabb tájékoztatást tudjunk nyújtani.

Adatszolgáltatás

A VSZT szántóföldi területein jól működő adatközlési rendszer a zöldségvetőmag szektor számára érdektelen. A Zöldség szekcióban jól működő adatszolgáltatási rendszer kibővítésében és fejlesztésében a Titkárság segítséget kíván nyújtani.

Reklamációk, perek

A vetőmag-felhasználók részéről indított perek szaporodása tapasztalható. A kárigény értéke többnyire lényegesen meghaladja a vetőmag értékét. A bíróságok általában a szakértői vélemény alapján hozzák meg döntésüket. A szakértők hozzáértése és alkalmassága sok esetben megkérdőjelezhető. Egyszóval a kialakult helyzet egyre több gondot okoz a zöldségvetőmag szektornak.

A résztvevők több lehetséges alternatívát soroltak fel a helyzet kezelésére:

- Egységes szabályok, szerződési feltételek kidolgozása, mely egyfajta védelmet biztosíthat. – Kidolgozása a

Titkárság jogi segítségével lehetséges.

- Folyamatos jogsegélyszolgálat felállítása. – Jelenleg a Titkárság nem tudja biztosítani.
- Az Agrárkamara mellett vagy önállóan működő választott bíróság felállítása és használatának kikötése a szerződésekben. – Egy ilyen bíróság kialakításának igénye a szántóföldi vetőmagszektorban is felmerült. A Titkárság utána fog nézni a jogintézmény kialakításához szükséges feltételeknek.

Vetőmag hamisítás

Minden évben előfordul, hogy valamelyik cég termékét hamisítják. Ez elsősorban büntetőjogi kategória, ezért az érintett cégek kell megtenni a jogi lépéseket. A VSZT a különböző médiák adta nyilvánosságot kihasználva tudja a termelőket informálni a hamisítás tényéről, valamint a hamisított termék kivédésének módjáról. Ezen kívül, ha tag az elkövető, az Etikai Kódex és az Etikai Bizottság döntése alapján kizárható a VSZT-ből.

Együttműködés a FruitVebbel

Annak ellenére, hogy a Zöldség szekció tagjai közül többen tisztséget vállalnak a FruitVeb valamelyik bizottságában, szükség van a két szervezet közötti formális kapcsolat kialakítására. Felmerült évente 1–2 alkalommal együttes ülés, valamint a folyamatos információcsere szükségessége. A Titkárság hivatalosan is felvette a kapcsolatot a FruitVebbel.

Elnökségi ülés, 2008. 01. 08. (Budapest)

Az elnökség a munka megkezdése előtt dr. Balikó Sándor méltató szavai mellett emlékezett meg a tavaly decemberben elhunyt egykori VSZT elnökre, Turi Jánosra.

Vetőmagzsák

A vetőmag hulladékzsákok begyűjtése továbbra sem teljesen megoldott. Az év során egyeztető tárgyalások kezdődtek a VSZT és a Cseber Kht. között. A vetőmagzsákok elsődleges forgalmazói nem voltak megelégedve a visszagyűjtés hatékonyságával. A megbeszélés egyik pozitív eredménye, hogy a kalászos PP vetőmagzsákok hasznosítási díja kis mértékben csökkent a 2008. évben.

Az elnökség egyetértett abban, hogyha a rendszer megszüntetésére nincs esély, továbbra is keresni kell annak lehetőségét, milyen módon lehet a költségeket tovább csökkenteni, illetve egyéb, alternatív utakat találni.

A posztregisztrációs fajtakísérleti rendszer értékelése

Túl vagyunk az első évi tapasztalatokon, ami megfelelő alapot ad a rendszer értékelésére. Az összességében pozitív fogadtatás megerősítette a VSZT-t abban, hogy a vizsgálatokat folytatni kell, hiszen jelentős igény van rá mind a termelői, mind pedig a fajtatulajdonosi oldalról. Ezért a VSZT 2008-ban is részt kíván venni a kísérletek szervezésében a Gabonatermesztők Országos Szövetségével közösen. Arra vonatkozóan, hogy ez milyen formában fog működni, egyelőre még csak elképzelések vannak. A szándék az, hogy létre kell hozni egy 9-tagú testületet, amely felügyelné a szerződés-kötéseket és a metodikát, valamint az elvégzett vizsgálatokat. Tagjai lennének elsősorban a termelők, valamint nemesítők, malomipari képviselők, kereskedők, sütiipari szakemberek is.

A VSZT új szervezeti és működési rendjéről (SzMR)

Az SzMR és az Alapszabály együtt olvasható és értelmezhető. A szavazással és az Alapszabályban rögzített egyéb kérdésekkel az SzMR nem foglalkozik. A Szekció Bizottságok (SZB) és a Termékpályák (TP) ugyanolyan rendszerben működnek, az SzMR ad egyfajta mankót a működéshez, melyet a TP-k és SzB-k alkalmazhatnak, de írásban rögzítve és a Titkárság felé jelezve, saját létszámuknak és munkájuknak megfelelően ettől eltérhetnek.

A Titkárság pénzügyi és számviteli feladatai az előző SzMSz-hez képest nagyobb részletezést kaptak. A titoktartási kötelezettség is nagyobb hangsúlyt kapott, mint a korábbi SzMSz-ben. A régi SzMSz-ben található felelősségi rész az újból teljesen kimaradt, mivel a Ptk. és az Mtk. is pontosan szabályozza ezeket a jogi kérdéseket. A tervezetet az új Termékpálya bizottságok is megkapták véleményezésre.

GMO-határérték konvencionális kukorica vetőmagtételben

Az FVM felkérte a VSZT-t, hogy fogalmazza meg álláspontját a fenti kérdésben. A VSZT álláspontjának kialakításához rendkívül rövid idő állt rendelkezésre. Emiatt az elnökségi ülés összehívására nem volt mód, így az állásfoglalás tervezetét minden elnökségi tagnak e-mailben küldtük meg véleményezés-

re. A beérkezett válaszok kivétel nélkül a tervezet elfogadását támogatták, elnévelmény sem írásban, sem pedig szóban nem érkezett. Az elnökség az ülésén a kérdést tárgyalta és egyhangú szavazással a már ismertetett állásfoglalást megerősítette.

Az elnökség további két témát vitatott meg: a Pannon búza védjegy kialakításának lehetősége, beszámoló a FÁK-országok vetőmag-konferenciájáról, amit az újság hasábjain részletesen közlünk.

A kalászos szekció bizottsági ülése, 2008. 01. 15. (Lepsény)

A kibővített Kalászos szekció bizottság szokásos évadnyitó ülésén értékelte az őszi szezont, valamint elemezte a tavaszi kilátásokat.

Őszi szezont értékelése

A szekció bizottság év közben intenzív adatgyűjtést végzett, melynek eredményeként részletes információkkal rendelkezik a tagok beszámoló alapján. Az őszi értékesítési szezonnál beérkezett vélemények a várakozásoknak megfeleltek. Több fajtaból hiány alakult ki, annak ellenére, hogy a fémzárolt őszi búza mennyisége kicsit magasabb lett az előzetesen kalkulálnál. A vevők összességében tudomásul vették a magasabb árakat. A felújítás a tavalyi szintnél esetleg enyhén magasabb volt.

A szaporítási helyzetről a hatóság részéről érkezett tájékoztatás. Az őszi szaporítások helyzetéről elmondható, hogy a rozs kivételével az összes fajból nőtt a szaporító terület. A fajtaszámok is emelkedtek az egyes növényfajoknál és az előző évekhez képest több fajtát szaporítottak EU-listáról. Búzánál az első húsz fajta reprezentálja a szaporított fajták 70%-át, míg árpából az első tizenkettő 80%-ot képvisel.

A végleges fémzárolt mennyiség őszi búzából 95.000 tonna. Ha a teljes első fokú fémzárolt mennyiség szaporítási céllal elvetésre kerül, akkor őszi búzából 37.000 ha lehet az ideai szaporító terület.

Tavaszi szezont elemzése

Az országban nem találhatók tavaszi kalászos vetőmagból ókészetek. Az adatgyűjtés időpontjában (január eleje) még nem indult meg az intenzív kereskedelem. Jelzések ugyan már érkeztek mind belföldről, mind pedig külföldről, de ezt nem lehet számottevőnek mondani. A vetőmag minősége jónak ígérkezik, csíraproblémákról nem érkezett panasz.

Arra vonatkozóan, hogy lesz-e elegendő vetőmag, nehéz egyértelmű választ adni. Tavaszi árpánál a kitavaszo-

dás időpontja és a vetési szándék fogja eldönteni, ami nehezen becsülhető. A tavalyihoz hasonló nagyságrendű vetésterület esetén a várhatóan fémzárható vetőmag 45%-os felújításra éppen elegendő lesz. Természetesen egy esetleges területnövekedés esetén ez módosulhat. Ezzel szemben zabból egyértelműen hiány várható.

A bizottság megvitatta a rostaméretre érkezett jelzéseket is. A tavaszi árpánál a rostaméret 2,2 mm-ről 2,00 mm-re történő csökkentésének engedményét nem támogatja. Támogatja viszont, hogy ha a 2,2-es rostán az áthullás 4 % feletti, a fémzárólató kérelemmel fordulhasson az MgSzH-hoz a határérték maximum 8%-áig történő engedményezésére vonatkozóan.

A biovetőmag szekció bizottsági ülése, 2008. 01. 23. (Budapest)

A szekció kizárólag a GM határértékkel kapcsolatos elnökségi döntéssel foglalkozott. A biovetőmag szekció bizottság tudomásul veszi a VSZT elnökségének korábbi döntését, mivel nem volt idő a szélesebb körű egyeztetésre, ugyanakkor ellenzi a 0,5%-os határérték meghatározását. A szekció javasolja, hogy a kérdéskör ne csak a biovetőmagra vonatkozóan, a VSZT minden fórumán külső szakértők bevonásával kerüljön újratárgyalásra, mivel csak ekkor van esély megalapozott álláspont kialakítására és a szervezet, valamint a szakma tekintélyének megőrzésére. A szekció javaslatát a következő elnökségi ülés önálló napirendi pontként fogja tárgyalni.

A kukorica szekció bizottsági ülése, 2008. 01. 23 (Budapest)

A kukorica vetőmagellátás értékelése céljából ült össze a fajtatulajdonosokkal kibővített szekció bizottsági ülés. A megjelent kukorica fajtatulajdonosok összesítették tapasztalataikat és elemezték a piaci kilátásokat. Az értékesítési szezont mintegy 1,5-2 hónappal korábban csúszott, mint egy átlagos évben. A vetőmagárok a vártnál sokkal szerényebb mértékben, átlagosan 10-12%-kal emelkedtek, ami komoly önmérsékletéről tett tanúbizonyságot az ágazat szereplői részéről. Magyarország vetésterületére összességében van elegendő kukorica vetőmag, azonban egyes népszerűbb hibridekből hiány van, ezért nem biztosítható a termelők által előzetesen igényelt szortiment. A szektor szereplőinek véleménye szerint nem várható az árukukorica vetésterületének érdemleges változása.

Az ülések részletes emlékeztetői tagjaink számára letölthetők honlapunk jelszóval védett területéről.

A Pannon búza k+f programja

A nagy búzaexportáló országok példája mutatja, hogy a világpiacon márkás termékkel akkor lehet megjelenni, ha amögött egy jól szervezett búzaexportáló található. Ez magában foglalja a nemesítést és fajtakiválasztást, a szakszerű termesztést, a szigorú átvételi rendszert, a gondos tárolást és a jó marketinget. A magyar minőségi búza program fejlesztéséről évek óta folynak tárgyalások és az elmúlt három évben egy kutatási pályázat támogatásával céltudatos vizsgálatok is kezdődtek. A Pannon búza programnak nevezett exportorientált K+F rendszer egy komplex, regionális jellegű, speciális minőségkutatási, -fejlesztési és szaktanácsadási program, melynek célja, hogy a világ gabonaiparában alkalmazott legfontosabb minőségi rendszerekre, valamint a magyar búza minőségi tulajdonságaira alapozva fejlődjön a magyar gabonaexportáló nemzetközi versenyképessége.

A kiváló minőség előállítására képes országok búzaminősítő rendszereinek összehasonlításával megállapítottuk, hogy a magyar búzaminőség nemzetközi elfogadhatóságának javítása érdekében a minősítő rendszerünket leginkább a kanadai minősítési rendszer paramétereinek felhasználásával célszerű átalakítani a hazai viszonyok között reális értékek figyelembe vételével.

A nemzetközi minősítő rendszerek, a minőségi exportkövetelmények, a magyar búzafajták technológiai minősége, valamint a termesztési feltételek alapján kidolgoztunk egy prémium és egy jó minőséget reprezentáló Pannon búza minőségi kritériumrendszert. Ez a rendszer alapja lehet a Pannon búza védjegy kialakításának.

Az új technológiai, gabonakémiai, molekuláris és hagyományos nemesítési módszerek alkalmazásával behatóan jellemezhető a hazai ökológiai feltételek között termesztendő kemény endospermium-szerkezetű, nagy fehérjetartalmú és kiváló reoló-

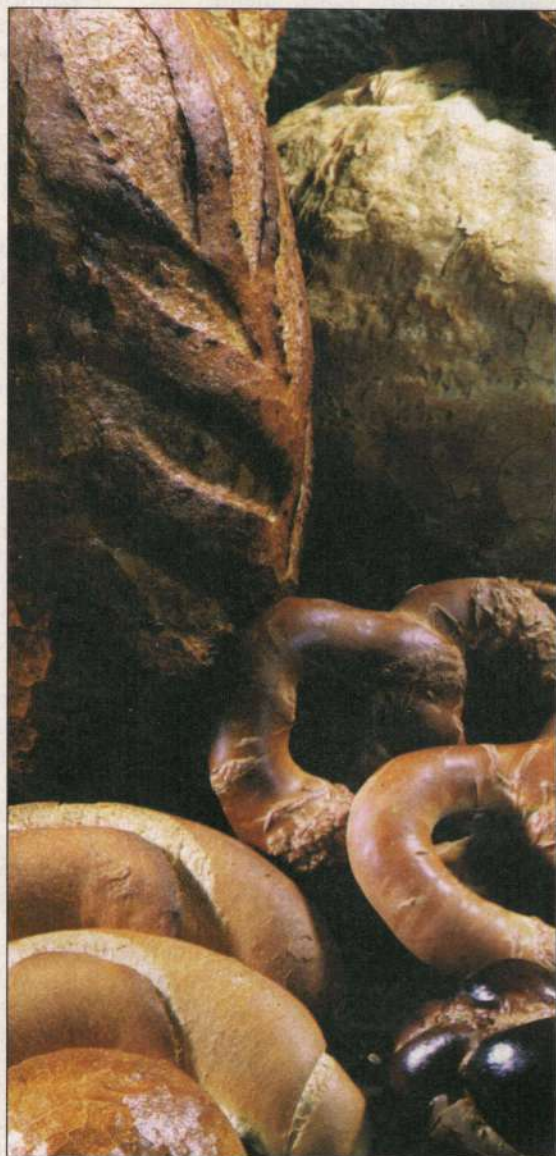
gi minőségű búza. Vizsgálataink alapján megállapítható, hogy legnagyobb valószínűséggel az Mv Suba, Mv Mazurka, GK Ati, GK Békés, Mv Ködmön és az újonnan minősített Mv Kolo fajták alkalmasak megfelelő termesztéstechnológiai, környezeti és évi feltételek mellett a Pannon minőségi kritériumrendszer teljesítésére.

A minőségi paraméterek stabilitását jelentősen meghatározza az évi feltétel, amit közvetlenül nem lehet befolyásolni. A stabil minőségre jelentős hatása van a fajtakiválasztás mellett a minőségstabilizáló termesztéstechnológiának, valamint a fémzárolt vetőmag alkalmazásának. E három feltétel elengedhetetlen a nagy tömegű egységes árualap kialakításához, a nyomkövethetőség biztosításához. Javaslat készült a vetési, a tápanyagellátási és a növényvédelmi technológiára, valamint meghatároztuk a minőségre negatív ható tényezőket is, melyek kiküszöbölésével nagyobb minőségi stabilitás érhető el.

A Pannon búza átvételi rendszerének egységesítése és korszerűsítése érdekében a gyors minőség-meghatározás egy széleskörűen elterjedt technikája a közeli infravörös spektroszkópiai (reflexió) (= NIR) és transzmissziós (= NIT) módszerek alkalmazása javasolt. Hazai és nemzetközi adatbázis felhasználásával készített kalibrációs módszerekkel szemes és liszt formában levő mintákból a tulajdonságok egy része megfelelő biztonsággal, más paraméterek tájékoztató jelleggel meghatározhatók. Ezen kalibrációs összefüggések kellőképp robusztusak és a készülőek közötti átvitelre, hálózat kialakítására is alkalmasak.

A most lezárult kutatásokban az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézete, a BME BÉT, a GK Kht., az MTA SZBK, az MTA TAKI, a KITE Zrt., és az IKR Zrt. vettek részt. A munkát az OMFB 280-2004 sz. pályázata támogatta.

A kutatási eredmények és az azokból együtt levont következtetések jó alapot szolgáltatnak a magyar minőségi búzatermelés és piacravitel megújításához. A búzaexportáló résztvevőit tömörítő szakmai

Pannon búzából készült pékáru

szervezetek elvben egyetértene a következő lépések céljával és irányával. A Gabona-termesztők Országos Szövetsége, a Magyar Gabonafeldolgozók, Takarmánygyártók és -Kereskedők Szövetsége, valamint Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács hatékony együttműködésével megszülethet a rég várt minőségi búza védjegy, és mindazok az intézkedések, amelyek nélkülözhetetlenek a homogén, megbízható minőség biztosításához, a magyar búza hajdanvolt hírnevének visszaszerzéséhez.

A kutatási pályázat valamennyi résztvevőjének képviseletében:

**Bedő Zoltán, Rakszegi Mariann,
Láng László**
(Martonvásár)

EESNET

Siófok 2008

*A nemzetközi vetőmagszakma kiemelkedő eseménye
Magyarországon!*

Az EESNET (Kelet-Európai Vetőmag Hálózat) Konferenciát 2001 óta évente más-más tagország rendezi, 2008- ban a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács érdemelte ki a megtisztelő feladatot.

Időpont: 2008. november 16–18.

Helyszín: Siófok, Hotel Azúr

Program:

1. nap

- Színvonalas előadások a vetőmagszakma jeles képviselőitől
- Nemzetközi szervezetek képviselői (ISTA, ESA, ISF, OECD, GNIS)
- Az előadások angol nyelvűek, magyar szinkrontolmácsolással.

2. nap

- Szabad üzletkötési lehetőség
- **Kiváló alkalom kapcsolatteremtésre 25 európai ország (EU- és még nem EU- tagországok) 250 szakemberével, kellemes környezetben.**

Jegyezze fel naptárába! A regisztráció várhatóan áprilisban kezdődik.

Az EU Közös Fajtakatalógusának változása

Megjelent a Zöldségnövények Közös Fajtakatalógus 26. teljes kiadásának 2. kiegészítése. A mostani frissítés, a korábbi kiegészítések, valamint a teljes lista elérhető a VSZT honlapjáról (www.vszth.hu), a Növényfajta adatbázisok/Elismert fajták jegyzékei útvonal követésével.

A Nemzetközi Vetőmag Szövetség (ISF) konferenciája

A vetőmagos cégeket és a nemzeti szövetségeket tömörítő világszervezet szokásos évi konferenciáját az idén elérhető közel-ségben, Prágában rendezi. A program és a regisztráció a rendezvény honlapjáról érhető el: www.worldseed2008.com

Külföldi szervezetek hírei a honlapon

Honlapunk újabb menüponttal bővült, Külföldi szervezetek hírei elnevezéssel. Az oldalon az Európai Vetőmag Szövetség (ESA) és a Nemzetközi Vetőmag Szövetség (ISF) által kiadott eredeti (angol nyelvű) hírleveleket adjuk közre, hogy részletesebb tájékoztatást tudjunk nyújtani külföldi társszervezeteink munkájáról.

AKI gyorsjelentés

Az AKI Elektronikus Könyvespolcán az Agrárpiaci jelentések között megjelent egy gyorsjelentés a főbb hazai termékpályák 2007. évi piaci folyamatairól. Az elemzés többek között tartalmazza az olajos növények, valamint a gabonaágazat változásait. Az anyag regisztráció után letölthető a www.akii.hu/ekpolc oldalról.

2008. évi külföldi szakmai gyakorlatok

Mezőgazdaság és kertészet területén 3–19 hónapos gyakorlatokra lehet jelentkezni a következő országokba: Németország, Franciaország, Svájc, Dánia, Egyesült Királyság, Hollandia, Svédország, Amerikai Egyesült Államok. Az FVM Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet szervezésében zajló programokról bővebb tájékoztatás a www.vkszi.hu (Külkapcsolatok/Farmgyakorlatok menüpont) oldalon található, vagy érdeklődni lehet az 1-487-7170-es telefonszámon.

MgSzH-közlemény zöldségfajták állami elismeréséről, elismert fajták meghosszabbításáról, új fajtafenntartó bejegyzéséről és fajták visszavonásáról

Az Országos Mezőgazdasági Fajtaminősítő Bizottság Zöldségnövények szekciójának 2007. decemberi ülése alapján az államilag elismert fajtákról, államilag elismert fajták meghosszabbításáról, új fajtafenntartó bejegyzéséről és fajták visszavonásáról szóló MgSzH-közlemény megjelent a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő 2008/2. számában, illetve megtalálható honlapunk szakmai hírek rovatában.

Diabrotica konferencia Németországban

Időpont: 2008. május 25–29.
Helyszín: Németország, Göttingen, Paulinerkirche
Amerikában és az EU-ban különböző kutatások folynak a kukoricabogár kártételének csökkentésére. Az EU-ban különösen

fontos lenne egy egységes védekezési módszer és kutatás kidolgozása. A DIABR-ACT találkozóan az alábbi pontokat tárgyalják:

- Egy európai akcióterv kidolgozása a kukoricabogár elleni védekezés harmonizációjára, illetve tökéletesítésére az EU-ban.
- Egy összehangolt európai kutatási terv kidolgozása, melynek célja, hogy meghatározza a fontos kutatási területeket, illetve hogy minimalizálja a párhuzamos kutatásokat.

A konferenciával kapcsolatban további információk elérhetők a www.diabtract.org weboldal Events menüpontjára kattintva.

Mezőgazdasági árak, 2007. december

Az agrártermékek termelőiár-szintje 2007. decemberében 38,1%-kal haladta meg a 2006. decemberit. Ezen belül a növényi termékek árszínvona 62,5%-kal növekedett. A meghatározó súllyal bíró gabonafélék termelői átlagára 88,4%-kal, az ipari növényeké átlagosan 28,7%-kal nőtt. A burgonya termelői árának növekedési üteme 6,2%, a zöldségféléké 17,4%-os volt. (Forrás: KSH)

Megjelenés a VSZT internetes tagnévsorában

Ezúton is felhívjuk a tagság figyelmét, hogy a honlapunkon található tagnévsorban a rendszer sajátosságai miatt a jövőben csak azon tagjaink adatait tudjuk szerepeltetni, akik rendelkeznek saját e-mail címmel. Kérjük, e-mail címeiket a kisvardai.vetomag@hu.inter.net e-mail címre szíveskedjenek eljuttatni. Megértésüket köszönjük!

VETŐMAG SZÖVETSÉG SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS elérhetőségei

Cím: 1113 Budapest, Ábel Jenő u. 4/b.
Telefon: 06-1-332-5755 • Telefax: 06-1-302-6507
E-mail: vetomagt@hu.inter.net
Honlap: www.vszth.hu